

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NO. 35 "Kelevis" Telefonas AN8-3071

SOUTH BOSTON, MASS., RUGPIŪCIO (AUGUST) 28, 1957
Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Atakro Numeris
Kaina 10 Centų

52-IEJI METAI

Amerika Aiškina Ką Daryti Su Sirijos Perversmu

Valstybės Departamento Pareigūnas Loy W. Anderson
Tariai Turkijoje Su Irako Ir Jordanijos Karaliais
Ir Turko Vyriausybe; Sirijos Kaimynai Susi-
rūpinę Savo Saugumui.

Perversmas Sirijos kariuomenės vadovybėje, kur pirmą vietą iškilo prosovietiškas generolas Afif Bizri ir kiti Sovietams prielankūs kariškiai, sukėlė nemažai rūpesčio ne tik Amerikai ir Vakarų Europai, bet ir Sirijos kaimynų tarpe. Turkija, Jordanija ir Irakas yra artimiausieji Sirijos kaimynai ir tose valstybėse Sirijos įvykiai kelia susirūpinimą.

Amerikos valstybės departamento aukštąs pareigūnas Loy Henderson, buvęs ambasadorius Irane ir Viduriniųjų Rytų žinovas, pereinęs savaitės gale nuskrido į Turkiją, kur jis tariasi su Turkijos vyriausybe ir su Irako bei Jordanijos karaliais, kurie atvyko į Turkiją pasitarimams. Apie Hendersono pasitarimus nieko plačiau nepranešama, tik pažymima, kad jis tarėsi su Turkijos vyriausybe vadais ir turėjo pasitarimus su Irako ir Jordanijos karaliais.

Po kariško perversmo Sirijos prezidentas Shukri al-Kuwatly buvo išskridęs į Egiptą kokiems tai skubiems pasitarimams su Egipto diktatoriumi Nasseriu. Sirija ir Egiptas iki šioliai artimai bendradarbiavo ir vedė panašią politiką, bet Sirijos perversmas pastūmė jo tą kraštą į daug artimesnį giminybę su Sovietais, negu Egiptas. Šios savaitės pradžioje Sirijos prezidentas grįžo iš Egipto ir sakėsi turėjęs "sėkmingus pasitarimus" su Nasseriu, bet ką tas reiškia, plačiau jis nepaaiškino.

Sovietų Rusija pažadėjo Sirijai duoti ūkiškos pagalbos ir žadėjo atsiųsti visokių ekspertų, kurie padėsia Sirijai kelti jos ūkį. Tokių "ekspertų" Sirijoje jau ir seniau buvo, jie padėjo Sirijos kariuomenei susipažinti su rusiškais ginklais ir padėjo lavinti Sirijos karius.

Maskvos "Pravda" grasiina Vakarams, kad "arabų tautos" ir kitos "pasaulio tautos" neeis imperialistams skriausti Sirijos. Sovietų laikraštis kaltina Ameriką, kad ji grasinanti Siriją ir norinti ją užbaidyti. Esą ir Amerikos karo laivynas Viduržemio jūroje esąs pasiūstas netoli Sirijos.

SOVIETAİ RAGINA

Sovietų vyriausybė ragina Sibiro darbininkus "dėti visas pastangas", kad šių metų derlius būtų suimtas. Kai kuriose Sibiro vietose derlius suimamas vėlokai dėl vėlyvo pavasario. Bet Maskvos laikraščiai šaukia gvyoltos ir dėl Kazachstano derliaus suėmimo. Koks šiemet derlius naujai suartose Sibiro platybėse Sovietų spauda nerąšo.

Fabrikantai Atmeta Unijos Siūlymą

Automobilių darbininkų unija prieš savaitę laiko siūlė stambiesiems automobilių fabrikantams nupiginti savo 1958 modelio automobilius po \$100, o unija iš savo pusės žadėjo atsižvelgti į stambiųjų korporacijų piniginę padėtį derėdamasi dėl naujos darbo sutarties.

Unijos pasiūlymą atsliepė General Motors, Chrysler ir Ford korporacijos ir visos atmetė unijos siūlymą. Darbdavių atsakymas pabrėžia, kad kainų nustatymas neįeina į kolektyvinės derybas ir unijai nėra reikalo tuo dalyku rūpintis. Savo atsakymuose darbdaviai pabrėžė norą, kad unija sutiktų pratęsti dabar galiojantį susitarimą dėl darbo sąlygų ir atlyginimo.

Pasikeitimas laisvais tarp unijos ir darbdavių skaitoma lyg ir pradžia derybų dėl atnaujinimo darbo sutarties automobilių pramonėje. Darbininkų unijos bandymas suvilioti darbdavius bendrai traukti į kovą prieš infliaciją nepavyko. Darbdaviai sakosi kovoją prieš infliaciją, bet unijos nurodymų kaip tą kovą vesti, nepriima.

Kongresas Skubina Baigti Savo Darbus

Kongresas nespėjo baigti savo darbo pereiną savaitę ir tikisi šį šeštadienį dar prieš Darbo Dieną užbaigti nepabaigtų įstatymų svarstymą ir išsiskirstyti.

Dar tebėra neužbaigti svarstyti tokie svarbūs įstatymai, kaip civilinių teisių, skyrimas lėšų užsieniams remti ir eilė kitų mažesnių svarbos. Vyriausybė tikisi, kad senatas pasirodys dosnesnis negu atstovų rūmai ir paskirs daugiau lėšų. Mažesni įstatymai, kaip imigracijos ir kiti, gal bus baigti svarstyti.

Rugpiūčio 23 d. Amerikos vyriausybė pranešė, kad Sovietų Rusija vėl pradėjo daryti atominių bombų bandymus kur tai Centralinėje Azijoje. Paskutinį kartą Sovietai sprogdino atominius pabūklus balandžio mėnesį. Rusai išsprogdino dabar nemažą bombą.

Tą pat dieną ir Amerikos atominės energijos komisija išsprogdino 13-ąją atominę bombą Nevados dykumoje

TURTUOLĖ—BOLSEVIKŲ SNIPE

Turtuolė Martha Dodd Stern su savo vyru Alfred Stern, abu sovietų snipai, kaip tvirtina Morros, kuris su Amerikos policijos žinia 12 metų buvo sovietų snipas ir dabar atidengė visas jo patirtas paslaptis. Martha Stern yra buvusio prieš paskutinįjį karą Amerikos atstovo Vokietijoje dukterė. Jos vyras yra buvęs Amerikos atstovybės sekretorius Pragoje. Paskutiniuoju metu jie gyveno Meksikoje, bet Morrossui atidengus jų paslaptį, jie iš Meksikos išvyko ir dabar yra anoj pusėj geležinės uždangos.

Ar Kinija Ieis Musų Žurnalistus?

Amerikos vyriausybė nutarė duoti visas 24 žurnalistams vykti į Kiniją ir iš ten pranešinėti žinias Amerikos spaudai. Bet į tą Amerikos nuomonės pakeitimą dėl žurnalistų kelionės į Kiniją atsiliopė kinų komunistų vyriausybė ir sakė, kad Amerika vienašališkai nusprendė leisti žurnalistams keliauti į Kiniją, bet krati kinų žurnalistų į savo kraštą neįsileidžia. Todėl kinai duoda suprasti, kad Amerikos žurnalistai nebus į Kiniją įleidžiami.

Kinų komunistai sako, kad mandagumas reikalauja įsileisti ir jų žurnalistus į Ameriką, jei Amerikos žurnalistai keliauja į Kiniją. Seniau kinai įsileido kelis Amerikos žurnalistus, kai tie keliavo be Amerikos vizos, o kai dabar Amerika leidžia, tai kinai mano pasiožauti.

Kareivis Girard Teisiamas Japonijoje

Šį pirmadienį Japonijoje, japonų teisme prasidėjo kareivio William S. Girard byla dėl nušovimo vienos japonės. Kareivis Girard sausio mėnesį buvo sargyboje, kai japonų būrys išėjo į šaudymo pratimų lauką ieškoti išsautų patronų. Girard norėjo patronų ieškotojus pabaidyti ir, įdėjęs į granatų mėtytoją tuščią patroną, iššovė. Tuščias patronas pataikė vienai moteriai ir ji mirė ligoninėje. Už tai kareivis teisiamas.

Dėl kareivio Girard teismo ejo ilgoki ginčai, kas turi teisę. Japonijoje buvo kilęs didelis triukšmas, kai buvo nusistatyta kareivį teisinti amerikiečių kariškame teisme. Vyriausybės ir paskui Amerikos aukščiausio teismo sprendimu kareivis buvo perduotas teisinti japonų teismin.

Viso 48 Kaltinimai Prieš James Hoffa

Senato tyrinėjimo komisija, vadovaujama sen. McClellan, pereiną savaitę 48 dienas apklausinėjo vežikų unijos vadą James Hoffa. Apklausinejimas buvo gerai paruoštas, prieš Hoffa buvo surinkta daug medžiagos ir viešai apklausinėjant Hoffa labai daug kartų apsimetė negalys atsiminti visos eilės įvykių.

Senato komisijoje paaiškėjo Hoffos ankštūs ryšiai su žinomu raketieriu, sėdintiu kalėjime Johnny Dio (Dioguardi). Buvo įrodyta, kad Hoffa norėjo padėti Dio gengsteriams įkurti nuo vežikų unijos nepriklausomą taksį šoferių uniją New York'e. Buvo įrodyta, kad Hoffa su gengsterių ir raketierių pagalba įkūrė 7 unijų popierinius skyrius ir ty unijų skyrių pagalba pastatė vadovauti New Yorko ir apylinkės vežikų skyriams savo šalininką.

Tyrinėjime paaiškėjo, kad Hoffa vedė keistą piniginę atskaitą, švaistėsi unijos pinigais, darė biznį su pramonininkais, su kuriais jis vedė derybas dėl vežikų unijos narių uždarbių.

I labai daugelį klausimų Hoffa atsakinėjo, kad jis negalys atsiminti. Jo atmintis slubavo kaip tik tada, kada klausimai buvo nemalonūs.

Senato komisijos pirmininkas sen. McClellan paskelbė net 48 "kaltinimus" prieš Hoffa ir išvardijo jo išsisukinėjimus, jo visai neunijini ir nedarbininkiską eigei, keistas pinigines operacijas ir t. t.

Hoffos apklausinėjimas parodė, kad apie vežikų uniją ir toje unijoje spietėsi raketieriai, visokie sukčiai ir darbininkų išnaudojtojai.

Maskva Pravardžio- ja Rašytoją Fast

Apie 6 mėnesius Sovietų Rusijos spauda nė žodžiu neužsiminė, kad žymiausias Amerikos komunistų rašytojas Howard Fast pasitraukė iš komunistų judėjimo ir viešai pareiškė savo pasišlykštinimą sovietiskui "socializmui be moralės".

Pereiną savaitę Sovietų "Literaturnaja Gazieta" paskelbė pikta straipsnį apie rašytoją Fast ir vadina jį "dezertyru iš mūsų lauko" ir Sovietų "šmeižiku".

I situos užpuolimus rašytojas Fast sako, kad jis seniai girdėjęs visokius kaltinimus prieš Sovietų Rusiją, bet jiems netikėjo. Bet kai pats Chruščiovas papasakojo apie Stalino laiku baisenybes, jis turėjo Chruščiovui patikėti. Paskui rašytojas sakosi iš komunistų diplomatus gavęs daugiau informacijų apie Sovietų gyvenimo baisenybes ir todėl jis turėjęs tikėti. Apie Sovietų Rusiją rašytojas žada dar plačiau kalbėti ir atidengti įvairių negerovių, apie kurias niekas nekalba.

NATO Karo Pajėgų Manevrai Prasideda

188 karo laivai su 75,000 jūrininku ir marinių ir 500 lėktuvų šiomis dienomis iš Amerikos vyksta į rudens NATO karo pajėgų manevrus jūrose ir sausumoje. Prie Amerikos karo pajėgų priėjusių karo pajėgų visų NATO valstybių nuo Islandijos iki Turkijos didžiausiose karo manevruose NATO istorijoje.

Karo manevrai užsities kėlias savaites. Rugsėjo antrojo pusėj karo pratimuose dalyvaus apie 500 karo laivų, keli tūkstančiai lėktuvų ir daug tūkstančių karių iš įvairių NATO kraštų.

Amerikos karo laivų manevrai Viduržemio jūroje, kurie dabar vyksta, pagal pranešimus neturi nieko bendra su įvykiais Sirijoje. Manevrai buvo seniau suplanuoti.

H. Truman Smerkia Neveiklumą Sirijoje

Buvęs prezidentas Harry S. Truman dėl Sirijos įvykių rašo, kad doktrinos neužtenka, viskas priklauso nuo to, ar yra vadovybė, kuri sugeba laiku veikti. Komunistinis imperializmas gali įsigalėti Viduriniuose Rytuose vėdaus perversmais, jei Maskvos diktatoriai nebus tikri, kad Amerika jiems pasipriešins.

Trumanas smerkia Amerikos vyriausybę, kad ji neįžūta bolševikams kelio įsigalėti Sirijoje, bet mano, kad dar yra laiko veikti ir atitaisyti padėtį, tik "laukti ir žiūrėti" politikos neužtenka.

DEL DARBO SVENTĖS

Kitą savaitę dėl Darbo Sventės, kuri pripulau pirmadienį ir yra legaliska sventė, "Kelevis" bus spausdinamas dieną vėliau ir mūsų skaitytojais jį gaus dieną vėliau.

Kariškiai Protestuoja Prieš Karo Pajėgų Mažinimą

Vyriausybės Įsakymas Karo Pajėgų Mažinimas Karo Vadamams Atrodo Perdėtas; Lėšų Taupymo Sumetimais Mažinamas Kariškas Pasiruošimas; Kongresas Kitoje Sesijoje Turės Kariškių Skundų Išklausyti.

Mars. Tuchačevskis Jau Vėl Didvyris

Sovietų Rusijoje mirusieji keliai. Prieš kiek laiko Frunze buvo "rehabilituotas", o dabar jau ir maršalas Tuchačevskis vadinamas bolševikų spaudoje "spalio revoliucijos didvyriu", iš kurio jaunieji turi mokytis.

Maršalą Tuchačevskį "teisė" maršalas Vorosilovas ir maršalas Budionys. Jie jį paskelbė išdaviku, svetimų valstybių šnipu, judošu. Dabar Vorosilovas sėdi Sovietų prezidento kėdėje, o Tuchačevskis keliai iš komunistinio purvo balos. Reikia laukti, kad ir lietuviai Ubarevičius ir Vytautas Putna irgi bus "rehabilituoti".

DIKTATORIUS MAO MOKA GERAI PLAUKTI

Kinų spauda praneša, kad diktatorių Mao Tse-tung praejusią vasarą perplaukęs plačią Yangse upę net tris kartus bėgė 4 dienas. Po perplaukimo tos upės Mao gyrėsi, kad tai esąs menkinėkis, girdi "Amerikos imperializmas yra labai didelis, bet mes jiems pasipriešiname ir nieko neatstiko"; todėl dideli dalykai pasaulyje nėra tokie, kurių reikėtų baidytis.

Iš viso Mao nuplaukė per tris plaukimus 25 mylias. Jis yra 64 metų amžiaus.

30 METŲ NUO SACCO VANZETTI MIRTIES

Rugpiūčio 23 d. suėjo 30 metų nuo Nicola Sacco ir Bartolomeo Vanzetti nužudymo Bostone, Charlestown kalėjime už tikrai ar tariamai papildytą žmogžudystę ir apiplėšimą vieno South Braintree dirbtuvės kasi-ninko 1920 metais.

Tu anarchistų nužudymo suaktuvių proga jų bičiuliai vėl kreipėsi į Massachusetts valstijos gubernatorių, kad jų nuteisimas būtų panaikintas ir jų geras vardas atstatytas. Nužudytųjų anarchistų šalininkai siūlo Bostone kurio nors viešojo vietos pastatyti Sacco - Vanzetti atminčiai kuklų paminklą.

LAOSE SUSIDARĖ KOALICIJOS VALDŽIA

Laose, buvusiojo prancūzų Indokinijos dalyje, susidarė koalicinė vyriausybė, į kurią įeina ir komunistai. Šios mėnesį bus daromi rinkimai, kuriuose ir komunistai dalyvaus lygiomis teisėmis su kitomis partijomis. Komunistų (Pathet Lao) įėjimas į vyriausybę skaitomas kinų komunistų nemažas laimėjimas.

Pagal vyriausybės patarkymą, Amerikos karo pajėgos mažinamos. Krašto gynimo sekretorius, pasitraukiantis iš savo vietos Charles E. Wilson tvirtina, kad karo pajėgų sumažinimas nesumažins šalies pajėgumo gintis, jei toks reikalas iškiltų. Bet karo vadų tarpe vyrauja kitokia nuomonė.

Praeitą savaitę buvo pranešta, kad dėl lėšų trūkumo Amerikos kariuomenė sumažinama iki 16 divizijų, kai prieš metus laiko buvo 19 divizijų. Taip pat kelios dešimtys karo laivų išimama iš tarnybos ir padedama atsargai uostuose. Kariškų lėktuvų užsakymai sumažinti dėl lėšų trūkumo. Visi tie mažinimai daromi taupumo iškaiciavimais.

Karo vadų tarpe viešų protestų niekas nereikia, bet spauda praneša apie nepasitenkinimą, kurį sukėlė tokie vyriausybės įsakymai. Karo vadai baimijasi, kad šalies karo pajėgos taip apkarpos, kad jos, reikalui ištikus, gal nebepajėgtų savo uždavinio atlikti.

Visokie karo pajėgų apkarpymai neličia atominio ginklavimosi, bet karo vadai mano, jog ir kitos ginklų rūšys yra reikalingos ir jų negalima daugiau karpyti be pavojaus šalies saugumui.

KANADOS VYRIAUSYBĖ PERDAUG ŽADĖJO

Kanados vyriausybė, vadovaujama John Diefenbakerio, prieš rinkimus per daug balsuotojams pažadėjo ir kol kas savo pažadų nesugebėjo ištesėti. J. Diefenbakerio konservatyvią partiją žadėjo pakelti pensininkų pensijas, žadėjo sumažinti mokesčius, žadėjo mokėti iš anksto fermeriams už į sandėlius padėtus javus ir žadėjo padidinti federalinės valdžios mokamas pašalpas savivaldybėms ir provincijoms.

Pažadėjo daug, bet pažadai nėra vykdomi, nors valdžia ir perėjo į žadančiųjų rankas. Opozicija dabar pradeda valdžiai akis sivilinti dėl netesėtų pažadų.

JAUNIEJI TURISTAI UŽTRUKS KINIJOJ

Būrys jaunų amerikiečių, viso 41, iš Maskvos jaunimo sąskrydžio nuvyko į Kiniją ir ten kinų komunistų valdžios lėšomis apžiūrėnėja kraštą. Dabar praneša, kad tie jaunuoliai nutarė ilgiau pasisvečiuoti Kinijoje ir tik spalio mėnesį jie pakils namo. Amerikos vyriausybė išpėjo jaunuolius nevykti į Kiniją, bet ji nepaklausė.

Nusiginklavimo kalbos

Jau viš penkių mėnesių, kaip rusai pradėjo kalbėti "rimtai" apie nusiginklavimą, bet jokios pažangos nusiginklavimo derybose nesimato. Per 11 metų eina tos nusiginklavimo derybos. Seniau jos buvo vedamos tik dėl svieto akių, pro langą į plačiąją publiką, kad parodytu pasauliui, jog "kas tai daroma." Bet pradėjus ir rimtai kalbėtis reikalas taip pat nenori judėti iš vietos. Atrodo, lyg ir užburta dalykas.

Neseniai Amerikos valstybės sekretorius paskubomis skrido į Londoną, kur tos užkeiktos derybos vyksta, kad išgelbėtų derybas iš visokių sunkumų. Jo kelionė daugiausia turėjo tikslą subendrinti Vakarų valstybių nusistatymą, kad derybose su rusais kiekvienas Vakarų valstybių delegatas neatstovautų kitokią nuomonę. Tas pažiūrų subendrinimas pasisekė, bet kada rusams buvo pasiūlytas "Vakaru planas", rusai jį pažiūrėjo "rimtai", ir šaltai ir derybos vėl užsikirto. Vakarai tada siūlė oro inspekcijos zonas, leiddami rusams pasirinkti, ar jie nori inspekcijos tik dalyje ar visoje savo ir Vakarų valstybių teritorijose.

Pereitos savaitės gale Vakarų valstybės vėl pasiūlė rusams naujas nuolaidas. Šį kartą Amerika ir jos sąjungininkai sutiko nutraukti atominį ir vandenilio ginklų bandymus dviem metams (seniau siūlė 10-čiai mėnesių), kartu siūlydami sumažinti gamybą atominį medžiagų, iš kurių bombos gaminamos. Pasilieka ir kiti seniau padaryti pasiūlymai dėl oro inspekcijos, dėl karo pajėgų mažinimo ir kt. Dabar rusai naujausia pasiūlymą svarsto ir jau iš anksto žinoma, kad jie suras visokių priekabių prieš tuos siūlymus, arba juos taip papildys, kad Vakarų valstybės pačios savo pasiūlymo nebepažins.

Rusams ir "rimtos" derybos yra medžiaga propagandai. Pavyzdžiui, rusai visai rimtai siūlo, kad atominiai ginklai būtų uždrausti ir apie tai savo siūlymą jie šneka ir kalba, reikia ir propagandą varo, patys žinodami, kad Vakarų valstybės tokio pasiūlymo priimti negali. Jei Vakarai sutiktų "uždrausti" atominis ginklus, tai jie šiuo metu pasiūlytų beginkliai prieš gerai ginkluotą rusišką milžiną. Mat, Vakarų valstybės jau kuris laikas žymiai apkarpė savo "senoviską" apsiginklavimą ir atsi-deda vis labiau atominiais ginklais. Tokius ginklus uždraudus, Rusija turėtų milžinišką kariuomenę ir galybes ginklų, o Vakarų valstybės paliktų be nieko, arba turėtų paskubomis gamintis senoviskųjų ginklų. Bet nežiūrint to rusai kalba nepaisdami apie atominį ginklų uždraudimą ir ypač garsiai apie tai kalba savo propagandoje. Iš to aišku, kad jiems svarbu ne nusiginklavimas, bet Vakarų valstybių nuginklavimas, ar bent įtikinimas pasaulio, kad tai jie, rusai, nori tikro nusiginklavimo ir baissijų ginklų sunaikinimo.

Pereitos savaitės pasiūlyme Amerika net sutiko, kad sutarto nusiginklavimo kontrolė nebūtų tuoj vykdoma ir kad tik po metų laiko būtų įvesta kontrolė atominį medžiagų gamybos. Amerika siūlo, kad visos trys atominės valstybės (Sovietai, Amerika ir Anglija) tuoj pat sumažintų atominį medžiagų gamybą ginklais ir didesnę dalį tų medžiagų skirtų taikiems reikalams. Atominį medžiagų gamybos kontrolė būtų įvesta ne tuoj pat, bet tik po metų. Kontrolė yra tas kertinis akmuo, kuriuo bet koks susitarimas turi remtis. Be kontrolės visoks susitarimas su Maskvos sukčiais neturi jokios vertės, o kontrolės rusai ir bijo. Kodėl? Matomai, kad jie norėtų Vakarų valstybių vyrus apsaugoti, kaip tai įjėms pasisekė po karo, kada jie davė visokių pažadų, nuo Teherano iki Jaltos, ir tu pažadų nė nemanė laikytis.

Nusiginklavimo derybos virto savo rūšies išvermin-gumo rungtyne. —kas ilgiau išvers sėdėti prie derybų stalo ir gaminti propagandą medžiagą savo pasiūlymais, kuriuos priešingoji pusė kritikuoja ir daro savus pasiūlymus. O gal ką nors išsėdės? Gal, bet ir patys sėdintieji didelių vilčių neberodo.

Apžvalga

"OFICIALUS PAAIŠKINIMAS"

Lietuviški diplomatai, neisiskiriant nė konsulo Daužvardžio, ne taip seniai nu-ziliavo į tautininkų suvažiavimą "sveikinti". Mestą konsulų ir kitų diplomatų žygį smerkėme, kaip po lankstymąsi prieš kadais valdžiusią Lietuvoje diktatūrinę partiją ir diplomatų elgesį skaitėme netinkamu. Į tą mūsų pastabą neatsiliepė nė vienas diplomatas. Jie tyli, kaip sliškai po akme-niu. Bet už bausmę, kad mes drįsime paliesti diplo-matus, pakilo ir karą "San-dara" ir aiškina, su visokių diplomatų ir eksdiplomatų pagalba, kad nepriklausoma Lietuva gyvuoją, kad mes "einame prieš Lietuvą ir Ameriką" ir pan.

Paskutiniame "Sandaros" Nr. randame net "oficialų paaiškinimą" dėl to mūsų ginčo. "Sandaros" redaktorius pasiuntė konsului Daužvardiui tokį prašymą:

"Bostono 'Keleivis' tvirtina, kad gyvuojančios Lietuvos ir jos atstovų nėra, gal malonėsite šiuo reikalu suteikti oficialų paaiškinimą".

Zinoma, konsulas "malonėjo" ir jo "oficialus" paaiškinimas įdėtas į "Sandara".

"Sandaros" redaktorius savo prašymą konsului rašė, tur būt, miegodamas. Jis sako, kad "Keleivis" tvirtina, kad "atstovų nėra". To-kio tvirtinimo mes nedarėme, nes jie atstovų nebūtų, tai kas būtų ziliauvis į tau-tininkų suvažiavimą Cleve-lande? Mes sakėm, kad

DAR BE SAMONĖS, BET GYVAS

Filmų gamintojas Phillip Tucker iš Los Angeles, nepavykus jam gerai parduoti paskutinę filmą, sumanė nusinuodyti savo automobilio padirbtu gazu, bet tas buvo dar laiku kitų pastebėta ir jis buvo išgelbėtas.

Lietuvos nepriklausomybė yra panaikinta, o tai yra kas kita, negu atstovų nebuvimas.

Iš konsulo Daužvardžio paaiškinimo sužinome, kad Amerikos vyriausybė dar pripažįsta Lietuvos diplomatus, ką, beje, visas pasaulis žinojo ir žino be p. Daužvardžio paaiškinimo. Apie lietuviškų diplomatų pripažinimą yra rašyta ir kalbėta tūkstančiais kartų ir p. Daužvardis jokios Amerikos čia neatrodo. Toliau konsulas sako, kad Amerikos teismai, pagal valstybės departamento nusistatymą, taip pat pripažįsta Lietuvos diplomatams teisę atstovauti Lietuvos piliečius įvairiose bylose. Tas faktas irgi visiems yra žinomas ir p. Daužvardis tuo reikalu irgi nieko naujo nepasakė. Konsulas pakartojo seniai žinomus dalykus ir kokiame reikalui jis tą darė, gal ir jis pats nežino, nes dėl "gyvuojančios... suverenės Lietuvos" jis nieko pats nesako.

Klausimas mūsų ginče su "Sandara", dėl kurio p. Vaidyla bėgo ieškoti pagalbos pas konsulus ir eksdiploma-tus, eina pirmiausiai dėl Lietuvos diplomatų elgesio korektiškumo, kai jie visu būriu, lyg įsakytai, nubėgo žodžių ar raštu sveikinti tautininkus. Apie tai konsulas nė čius.

Ryšių su tuo Naujaisiu Iškilo kitas, ar Lietuvos diplo-matų buvimas Amerikoje ir keliuose kitose valsty-bėse reiskia, kad "gyvuoją... suverenė Lietuva", kaip tą tvirtina "Sandara". Mes sakėme, kad Lietuvos nepriklausomybė yra panaikinta ir kalbos apie "gyvuojančią... suverenę Lie-tuvą" yra nepuikus akių monijimas kam tai.

Ką sako apie tai konsulas Daužvardis? Konsulas cituoja vokiečio Dr. Meissner knygą, bet iš citatos visai nesimato, kad tas vokie-tis tvirtintų, jog Lietuva yra "gyvuojanti... suverenė". Tokio dalyko žinantis žmogus ir negali sakyti, tik "Sandara" paliko ta garbė.

Kad Lietuvos nepriklausomybė yra panaikinta, mes sužinome iš labai rimto šaltinio, būtent iš Amerikos valstybės departamento oficialaus pasisakymo dėl Lie-tuvos, Latvijos ir Estijos į-jungimo į Sovietų Sąjungą 1940 m. Tame pareiškime, kurio dėka Lietuvos diplo-matai dar ir gali nešioti čia diplomatų titulus, pačioje pradžioje skaitome:

"During the past few days the devious processes whereunder the political in-dependence and territorial integrity of the three small Baltic Republics —Estonia,

Latvia and Lithuania — were to be deliberately an-nihilated by one of their more powerful neighbors, have been rapidly drawing to their conclusion".

Lietuvos įjungimą į So-vietų Sąjungą valstybės de-partamentas vadina Lietu-vos nepriklausomybės pa-naikinimu, bet "Sandaros" redaktorius to dokumento, matyti, neskaityt, o todėl prieš sveiką nuovoką ir prieš esamus faktus skelbia, kad Lietuva yra "gyvuojan-ti nepriklausoma valstybė".

Mes esame užsiminę, kad Lietuvos diplomatai yra smetoninio režimo paliko-sny. Konsulas Daužvardis ta patvirtina. Jis savo "ofi-cialiam paaiškinime", kur-is nieko nepaaiškina, sako, jog "Keleivis" paskelbęs "riešiatyvišką mandrybę". Toks p. Daužvardžio pasi-sakymas kvepia smetoninės žvalgybos dvasia. Žvalgyba mėgdavo prikerkti demokra-tinės opozicijos žmonėms "priešvalstybių" vardą, o konsulas, pagal tą pat paprotį, kergia "priešlietuviš-kumą". Taip užgaulioti lie-tuvišką laikraštį gali tik smetoninės dvasios žmogus.

Ginčė reikia ir linksmo-sios dalies. Kitaip būtų per-daug nuobodus skaitymas. Tokia linksmąja dalį patie-kia p. Daužvardis. Jis pa-sakoja, kad vienas Austrai-lijos laikraštis paskelbė, jog "Lietuvos konsulas Dauž-vardis mirė". Zinoma, rei-kalas greit išsiaiškino ir lai-krastis nemiręs konsulą atsiprašė už paleistą antį. Iš to, tur būt, reikia daryti iš-vadą, kad ir suverenė Lie-tuva gyvuoją, kaip p. Dauž-vardis Chicagoje?

Tas juokas betgi galima apsukti truputį kitaip. Pri-leiskime valandėlį (ko mes nelinkime), kad konsulas Daužvardis tikrai mirė, o "Sandara" garsiai paskel-bia, jog konsulas Daužvar-dis nėra miręs, jis gyvuoją, tik jo asmeniškai priešai skelbia apie jo mirtį. "San-dara" galėtų argumentuoti tuo, kad konsulo mirties nėra pripažinusi nė viena le-gališkas įstaiga ar tu įstaigų įgaliotas asmuo Chicagoje.

Ka j tokį "Sandaros" pasi-sakymą žmonės sakytų? Tiesa, p. Daužvardis tokiame atsitikime nieko nebe-sakytų, bet kiti žmonės už jį pečiaiats patrauktų.

P. Daužvardžio palygini-mas iš jo asmeninio patyri-mo Lietuvos atsitikime ne-tinka. Netinka nė prileidi-mas apie jo mirtį, bet tai tos pačios rūšies anekdotai. Tuo tarpu geriau būtų, jei mes nebesūkaujume apie "gyvuojančią... suverenę Lietuvą" ir daugiau galvotu-mė dėl jos nepriklausomy-bės atgavimo.

Komunizmas žlugs

Taip sako buvęs Jugosla-vijos diktatoriaus Tito arti-miausias bendradarbis Mi-lovanas Djilas, sako knygo-je, kuri šiomis dienomis Amerikoje išėjo antrašte "The new class" (Naujoji klasė). Tos knygos rankraš-tis buvo slapta išneštas iš kalėjimo, kuriame Djilas atlieka trijų metų bausmę už straipsnį, paskelbtą Ame-rikos žurnale. Tito jame pamatė "kenkimą Jugosla-vijos valstybei" ir todėl jo autorių įkiso į kalėjimą.

Cia kelios Djilo mintys: "Istorija komunizmui daug ką atleis. Gal komu-nistus pateisins ir dėl įvai-rių brutalių metodų, ku-riuos jie vartojo gindami-si nuo tikrų ar išvaizduotų priešų. Bet kad jie negai-leslingai sukaustė bet koki galvojimą, nusmelkė bet kurią skirtingą mintį, vien-ti savo interesų žiūrėdami —to istorija jiems niekad neatleis, už tai juos prika-ls prie istorijos gėdos stulpo".

Komunizmas išauginęs naują klasę, kuri maudėsi žmonių kraujuje ir penėjo-si apgautųjų masių vergų darbu, teigia Djilas. "Ko-munizmas yra sukūręs gud-rią tironiją ir žiauriausią iš-naudojimą, koks bet kada yra buvęs. Tai yra jungas, po kuriuo kraujuje ir prakai-tą lieja visi jo valdomi sluogsniai".

"Komunizmas sako pa-naikines klases, bet jis išsi-gimė į vienos klasės viešpa-tavimą, į despotizmą". "Komunistų revoliucija pagimdė naują savininkų -išnaudotojų klasę, kurios valdžia yra didesnė negu bet kokia kita kada nors buvusi".

Naujoji klasė, tai komu-nistų partija arba komunis-tinė burokratija. Šita klasė pagriebė ir savo rankas tau-tos nuosavybę ir ją tvarko savo nuožūra ir savo laibai. Visas tas gudriai slepiama tuo, kad gamybos priemo-nės neva priklauso visuo-menei.

Kiekviena komunistinė tvarka yra nuolatinis pilie-tinis karas tarp valdžios ir piliečių. Kai piliečių kan-tybė išsibaigia, susiduriama su tokiais reiškiniais kaip Lenkijoje ir Vengrijoje.

"Komunistai žino, kad jie yra kivirče su visomis kla-ėmis, ir todėl jie, ir to dėl atitinkamai elgiasi. Jie kovoja ne tik su tikrąja, bet ir galima, išvaizduojama opozicija".

Pabaltijo kraus-tuose tūkstančiai žmonių bu-vo likviduoti vieną naktį tik pasirėmus duomenimis apie jų ideologines ir poli-tines pažiūras praityje. To-kį pat pobūdį turėjo irsker-dynės Katyno miške, kur nugalybta tūkstančiai len-ku karininkų".

Djilas tvirtinimu, pasau-lio komunizmo vieningumas esąs tik prasimanymas. Įvy-kių raida būsianti tokia, kad komunizmo viešpatavi-mui priešias galas. Komu-nistinė klasė pati sau duo-bė kasanti.

Savaime aišku, kad Jugo-slavijos diktatoriui Titotos knygos pasirodymas labai nepatinka. Bet knyga jau yra šio geležinės uždangos pusėj ir jis nieko nebegali jai padaryti. Jis tik gali pa-sielgti su jos autoriu taip, kaip norės. Ką jis jam pa-darys, ateityje pamatysime.

Pirmosios karvės į šiaurės Ameriką, į dabartinę Virgini-jos valstiją atvežtos iš Angli-jos prieš 360 metų. Kanadoje pirmoji gyvulių ferma buvo įsteigta 1626 metais.

Ameriką atradus, Europoje iš Amerikos atsirado bulvės, cuk-rus, maisas, medvilnė, tabakas,

Kas savaitė

Dabar Sirijoje

Neseniai Jordanijoje įvy-ko perversmas, karalius ten pašalino Sovietų Rusijos bi-čiulius ir agentus iš vyriausybės ir pats paėmė valdžią. Dabar perversmas Sirijoje, bet ten Sovietų Rusijos bi-čiuliai išmetė iš armijos vir-sūnių Vakarų valstybių ša-lininkus. Sirija jau ir anks-čiau buvo Egipto ir Mask-vos įtakojė, o dabar Mask-vos įtaka ten dar labiau su-stiprėjo. Sirija ne tik nebė-ra neutrali Rytų - Vakarų "šaltose" imtyne, bet dar-rosi sovietiškas dieglys Tur-kijos pašonėje.

Ar Turkija, NATO narys ir Sovietų kaimynas, leis sau už nugaros išgalėti Ma-skvos agentams? Klausimas labai įdomus. Jei Tur-kija jausis esanti pavojuje, tai ir kiti NATO nariai ir ypač Amerika turės į Siri-jos įvykius pažiūrėti, kaip į pavojų sau.

Kol kas Amerika budriai stebi ir laukia, kas toliau Sirijoje bus. Per Siriją, beje, teka aliejus ir Vakarų Eu-ropa iš Irako kasvklų, todėl ir visa Vakarų Europa ne-bus abejinga, jei Sovietai užsisės ant aliejaus dūdų, kuriomis aliejus pasiekia Viduržemių jūros uostus.

Doktrina negelbati

Taip vadinama "Eisenho-verio doktrina" Sirijoje ne-ka gelbsti, nes pagal tą dok-triną Amerika sutiktų duo-ti karštką ir piniginę pagal-bą kraštui, kurs tokios pa-galbos prašo. O Sirija, jei ir prašo pagalbos, tai iš Ru-sijos, o ne iš Amerikos. Si-rija jau ir gauna rusišką pagalbą ginklais ir ūkišką paramą...

Išgalėjimas bolševikuo-jančių karininkų Sirijoje yra Sirijos "vidaus reikalas". Todėl norint ką nors pakei-ti Sirijos politikoje tenka kištis į to krašto vidaus rei-kalus, arba daryti atvirą spaudimą iš užsienio.

Maskvos ilgos rankos to-li siekia. Tokiu "ilgarankiš-kumu" turės užsikresti ir Vakarų pasaulio valstybės, jei norės išlaikyti savo įta-ka Viduriniuose Rytuose apie aliejaus šaltinius.

Hoffa aiškinasi

Vežikų unijos vadas, da-bar jau galima sakyti gar-susis Hoffa, pereitą savaitę 3 dienas aiškinosi senato ty-tirinėjimo komisijoj. Aiškino-si ir visvien daug kas pali-tines pažiūras praityje. To-kio pat pobūdį turėjo irsker-dynės Katyno miške, kur nugalybta tūkstančiai len-ku karininkų".

Kas tai per tipas — kri-minialistas ar unijų vadas? Biznierių ar darbininkų at-stovas? Atrodo, kad tai vis-kas ir tai po gera porciją. Vienaip ar kitaip, tai ne-kasdieninis žmogus. Uniji-niame judėjime toks tipas dalyvauja, kaip bet kokia-mis biznyje — idėjų nerei-kia, o jo darbininkų judė-jimo "filosofija" saldižiai nuteikė net konservatyvų republikoną sen. Goldwa-ter, kuriam baisiausias uni-jisto tipas yra ne Hoffa ir ne visokie raketieriai, bet...

Walter Reuther.

Hoffa yra Amerikos uni-jizmo produktas. Bet kur kitur tokio tipo darbininkų judėjime neužtiksi.

Bosai atsisako

Automobilių darbininkų unija per savo pirmininką W. Reuther pasiūlė didie-siems automobilių gaminto-jams sumažinti ateinančių metų automobilių kainas po 100 dolerių iš fabriko (ar po 140 dol. mašinų pirkė-jams). Unija iš savo pusės žadėjo atsisvelgti į tą fab-rikantų nuolaidą pirkėjams derybose dėl naujos darbo sutarties.

Šią savaitę General Mo-tors kompanija darbininkų siūlymą atmetė. Vietoje to G. M. kompanijos pirmi-ninkas siūlo, kad darbinin-kų unija sutiktų pratęsti darbo sutartį dviem metams ir tuo būdu "tikrai prisidė-tų prie ekonominės stabili-zacijos krašte".

Stambiausia automobilių kompanija, į darbininkų si-ūlymą atsakė, kad ji pasi-laiko sau teisę kelti kai-nas, bet darbininkams siūlo atsisakyti nuo uždarbių pa-kėlimo dviem metams. Va-dinasi, jūs prisidėkite prie stabilizacijos, o mes pasilie-kame sau teisę ta proga riebiau pasipelnyti...

Žurnalistai Kinijoje

Amerikos vyriausybė pa-keitė savo nusistatymą dėl žurnalistų važiavimo į Kini-ją ir sutinka, kad 24 spau-dos atstovai apsigyventų Kinijoje ir iš ten pranešimtų žinias spaudos skaityto-jams. Keli žurnalistai jau buvo nuvykę be leidimo į komunistinę Kiniją ir vy-riausybė nebando ju bausti. Dabar ir iš Kinijos turėsime pranešimų, kaip turime iš Sovietų Rusijos, kur visa ei-lė Amerikos žurnalistų ran-kioja žinias ir jas garsina Amerikos spaudoje.

Amerikos nusistatymas dėl Kinijos pripažinimo ir dėl kom. Kinijos neleidimo į J. Tautų organizaciją nėra pasikeitęs. Pasikeitė tik nusistatymas dėl leidi-mo žurnalistams keliauti į ta kraštą ir iš ten teikti ži-nių.

Vyriausybė pabrėžia, kad vizos Amerikos žurnalistam duodamas, kaip bandymas, kol kas tik 7 mėnesiams. Kinijos žurnalistai ir toliau nebus įleidžiami į Ameriką.

Dėl to nuomonės pakeiti-mo vyriausybės viršūnėje galima pasakyti, kad tai yra spaudos laimėjimas se-niai einančiame ginče.

Vengrijos klausimas

Ar dar atsimena kas Ven-griją ir jos didvyrišką kovą už laisvę? Vengrijos įvykiai įėjo į istoriją ir valstybių vyrai vėl galvoja apie "san-tykių gerinimą" su vengrų skerdikais.

Bet nesakykime, kad ven-grai užmiršti. Kaipgi, rug-sėjo 10 d. renkasi J. T. sei-mas išklausti raportą apie Vengrijos įvykius. Ir tai bus "nepaprasta" J. T. seimo sesija. Girdėsime ne-blogų kalbų, o paskui eis paprasta sesija ir vėl bus gerinami santykiai su ven-grų skerdikais.

Rusijos lėlė Vengrijoje, Janos Kadar, garsiai giriasi vengrams, kad jis esąs ne-užtenkamai žiaurus...

J. T. seimas Kadarui už jo nepaprastą švelnumą su kartuvėmis sveikinimo ne-pasais, bet vengrų bude-liams iš tariamo tautų sei-mo kalbų nieko ir neatsi-tika.

J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASO

WORCESTERIO NAUJIENOS

Sandaros gegužinė

Sį sekmadienį, rugsėjo 1 d. Sandaros I-jį apskritis su 16-ja kuopa renčia didelę gegužinę Vytauto parke. Tai bus prieš Darbo šventę. Kviečiami visi atvykti, nesigailės. Plačiau žiūrėk kitose šio puslapio vietose.

Karo veteranų gegužinė buvo labai sėkminga

Liepos 11 d. Lietuvių Karo Veteranų ir jų laikomo beno (dūdų orkestro) Maiorono parke suruoštoji gegužinė sutraukė kelis tūkstančius žmonių. Joje dalyvavo daugiausia šiam krašte gimę ir auge lietuviai. O Worcesteryje tokių lietuvių yra gana daug. Daugelis jų jau žilagalviai, jau ir anūku turi.

Mūsų karo veteranų organizacija turi kelis simtus narių, erdvų namą prie gražaus Quinsigmond ežero, Shrewsbury, Mass., ir antrą Worcesterio Millbury gatvėje, kurio naudojasi žiemos metu.

Pavyko ir kita gegužinė

Tą pačią dieną Seniems žmonėms Gelbėti Dr-ją nuosavame Vytauto parke rengė savo gegužinę, kurią vakarop prigužėjo pasisukti daug jaunimo.

Gegužinė dirbo prakaito P. Miliauskas, A. Kriaučiulis, T. Kasieta, F. Likas Dambrauskas, O. Gatoveckaitė, J. Joslin, M. Reklaitienė, M. Jusinskienė, O. Rakauskienė, A. Kraunelienė ir O. Silinskienė.

Neviai iškėlė puotą

Išvykdami i saulėtą Floridą Juozas ir Jennie Nevai savo buvusių namų gražiam sode tarp gražių gėlių ir vynuogių liepos 11 d. savo draugams ir bičiuliams suruošė karališką puotą.

Joje dalyvavo Jonas ir Vincenta Kielos, Jonas Dabrila su žmona, Viktoras Repečka su žmona, J. ir J. Krasinskai, V. ir M. Mitrikai, K. ir K. Punks, K. Žurkis, J. Pupka ir Nevis dvi sesutės.

Visų vardu už tokias puikias vakas tariau nuoširdų dėkui.

Mirė N. Kudurauskas

Liepos 17 ir 18 dienomis mirė Jonas Micevičius, 64 metų, palikęs liūdincius dukteris Tankevičienę ir Kulešienę, Vincas Kristolaitis, 83 metų, ir Nikodemus Kudurauskas, 68 metų amžiaus.

Velionis Nikodemus Worcesterio buvo žymus asmuo. Jis daug metų buvo Capital Market Milbury gatvės savininkas.

Jaunas atvykęs į šį kraštą jis tuoj įsijungė į tuometinę lietuvių veiklą, priklausė Socialistų Sąjungos 40 kuopai, tos kuopos chorui ir valdybai. Vėliau buvo nu-

krypęs į bimbinkų pusę, bet jais nusivylęs, apleidė tas eiles.

Prieš 8 mėnesius mirė jo žmona. Nuo to laiko jo jau niekur nebesimatė. Jis No. Oxford miestely laukė valgomųjų dalykų krautuvę ir vienas gyveno.

Penktadienio popietį kaimynai pastebėjo, kad jo krautuvė uždaryta, ir su policija ir daktaru nuėjo rado Nikodemą mirusį.

Liko nuliūdęs sūnus daktaras Edmundas ir 6 anūukai.

Velionis buvo kilęs iš Merkinės parapijos.

Lai būna visiems mirusiems ramu ilsėtis Dėdės Samo žemėje.

Nelaimė iš šermenų grįžtant

Rugpjūčio 17 d. važiuojant iš Lynn, Mass., iš Putrienės šermenų Igno Lozaviciiaus automobilis susidūrė su kita mašina. Gale sėdėjusios moterys buvo smarkiai sutrenktos. Jų tarp buvo ir Kristina Salavienė, kuri nuo sutrenkimo dar negaluoja.

Pasveikins M. Biržišką

Sandaros 16 kuopos valdybos ir komisijų posėdyje nutarta pasveikinti Mykolą Biržišką, minintį savo amžiaus 75 metų sukaktį, ir skirti jam auką \$10.

Svečias iš Kanados

Pas Joną ir Stasį Starus svečiavosi Bronius Šimkevičius su žmona, atvykę iš Toronto. Teko su jais maistui pasikalbėti ir man. Bronius Šimkevičius yra didelis namų statybos žinovas, o Stasys Staras (20 Columbia St.) yra žymus visokių prekių iš įvairių šalių importininkas.

J. Kaulakis parašė iš Lietuvos

Buvęs žinomas Worcesterio veikėjas Jonas Kaulakis po pirmojo pasaulinio karo išvyko į Lietuvą. Dabar iš ten jis parašė laiską ir sveikina visus Worcesterio veikėjus.

Jis ten išvyko dar jaunas, dabar esąs vedęs jau antrą kartą, dukterė esanti mokytoja.

Būdamas Worcesteryje Kaulakis daug veikė Ausrėlės chore, Sandaroje, L. P. Klube, SLA kuopoje ir kt. Geros jam sėkmės gyvenant savo tėviškėj!

J. Krasinskas

WATERBURY, CONN.

Zuvo lakūnas A. Miklinevičius

Rugpjūčio 15 d. zuvo 41 metų amžiaus lakūnas Antanas V. Miklinevičius. Rugpjūčio 19 d. jis palaidotas Kalvarijos kapinėse. Velionis buvo čia gimęs ir auge. Jis buvo senas la-

Palm Beach, Fla., karo lėktuvas atsimušęs į namus, keturius jų apgadino, bet jų gyventojai nenukentėjo, tik zuvo 4 lėktuvo igulos nariai. Lėktuvo nosis lyg išsisi ant vieno jų namų stogo.

kūnas, skraidęs 15 metų, ore išbuvęs daugiau kaip 6.000 valandų. Nuo šio pavasario jis buvo Candlelight aerodromo skraidymo instruktorius.

Nelaimės diena išskrido 5 vietų lėktuvu iš Waterbury aerodromo į tarnybos vietą ir dėl didelio rūko jo lėktuvas atsimušęs į Candlewood kalną.

Velionis buvo geras lietuvis, gaila jo netekus.

Antanas Dzimidas

NORWICH, CONN.

Ieško A. Palubinsko

Praeita balandžio mėnesi Albinas Palubinskas, prieš 8 metus atvykęs į šį kraštą, už apgaulinėjimą buvo nušautas 6 mėnesius kalėti. Po kurio laiko teisėjas pasigailėjo jo ir sutiko išleisti jį iš kalėjimo, jei jį kas nors pamatys, kad jis pasveikęs ir duotų jam darbą.

Atsirado prie Lebanono toks ūkininkas, kuris Palubinską pažem. Ten jis buvo nuo gegužės mėnesio. Bet dabar jis ir iš ten pasišalinęs, ir vėl imigracijos įstaigos ieškamos ištremiti.

Bet pati įstaiga pripažįsta, kad jo nėra kur ištremiti, nes Lietuva yra anoj geležinės uždangos pusėj, o jokia kita valstybė jo nepriims.

YUCAIPA, CALIF.

Svečiai iš Bostono ir Providence

Netikėtai susilaukė svečių iš tolimo Boston, Mass.: buvo atvykę draugai Kazys ir Helena Zabičiai iš Bostono priemiesčio Jamaica Plain ir Povilas ir Josie Petraitčiai su sūnumi Frank iš Brighton, Mass. Jie aplankė ne tik mus, bet ir mūsų brolių Kazimierą Stašį.

Malonu buvo pasimatyti po beveik 11 metų su tokiais gerais draugais. Svečiai turėjo progos pasimaudyti iš kalnų bėgančiame karštame vandenyje, kuris labai pagelbsti sergantiems reumatui. Karšta Kalifornijos saulutė greitai pakeitė svečių kūno odos spalvą.

Svečiai buvo supažindinti su kitais vietos gyventojais. Stašį jiems surengtame pokyly. Kitą dieną juos pasikvietė pietų John ir Mary Rade, kurie taipgi vaišino kaip tik įmanydami.

Atsisveikinę ir, reik spėti, gražų jspūdžių kupini bostoniškiai išvyko namo.

Po savaitės atvažiavo iš Providence, R. I., svainys B. Simonavičius su žmona.

Ir su jais buvome ilgą laiką nesimantė, to dėl vėl buvo didelio džiaugsmo.

Simonavičius gražiai pavaišino Antanas ir Rozalija Janušauskai. P. Janušauskienė yra didelė kugelio mokerė, to dėl ir svečius ji be ko kita pavaišino ir kugeliu.

Simonavičiai paviešėjo porą savačių pas mus, išvyko namo.

Roman Stashis

ROCKFORD, ILL.

Bendruomenės gegužinė

Baigia praeiti šiltoji vasarėlė, o kartu ir išvykos į gamtą. Viena tokių paskutiniųjų išvykų buvo Bendruomenės gegužinė.

I ją žmonių privažiavo stebėtinai daug, ir gražiai praleidom laiką. O kur lietuvių būrelis susirenka, ten tuojaus ir skamba graži daina. Taip ir ši kartą skambėjo, o jos aidas skrido tarp medžių lapuotų i dausus plačias.

Viskas gerai sekėsi, nes turėjome skanių užkandžių ir gėrimų. Gauta iš to pobūvio neblogos ir pelno.

Sėkmės gražiai pasirodė šiuose metų vadovybei!

Dėmesio, dėmesio!

Sį sekmadienį, rugsėjo 1 d. A.L.T. Rockfordo skyriaus ruošia didelę gegužinę "Vassa" parke. Bus ir graži programa. Iš Chicago atvyksta D. Kuraitis, kuris tars keletą žodžių. Taipogi atvyksta ir Lina Pociūtė. O vietiniai taipogi kaip slap- tai ruošia, nes mūsų Justinas Bubelis dirba suprakaitavęs. Taigi visus iš eilės senus, jaunus, šleivus, kreivus ir kuprotus kviečiam dalyvauti šioje paskutinėje šių metų išvykoje — gegužinėje. Savo atvykimu prisidėsite prie bendros kovos, prie išlaisvinimo savo gimtojo krašto — Lietuvos.

Brolau ir sese, jei Tavo širdy neužgeso gimtųjų namų prisiminimai, kur basom kojom išbėginėjai pievas, laukus ir miškus, išbraidei balas ir upelius, klausais paukščių paukštelėlių čiblonėlių... Tų prisimintinių kupini ir jų vedami at-eikite! Tarp tų ažuolų šaukote pabuvosim, padainuosim ir tuomi prisiminsime jaunystę ir tą mylimąjį gimtąjį kraštą — Lietuvą.

Taigi iki malonaus pasimatymo. Perkūns

Padėkime Balfui

Bolfo 85 skyriaus valdyba praneša, kad dėl įvyks-

tančios Tarybos gegužinės šių metų rugsėjo mėn. 1 d. susirinkimas neįvyks.

Sekantis susirinkimas bus šaukiamas pakvietimais ir per spaudą. Bolfo vadovybė prašo mielų tautiečių, kiek kas išgali prisidėti prie Bolfo veiklos, paaukojant atliekamų darbų, batus ar šiaip bet kokią avalynę ir pinigais. Daugelis yra išvežti į Sibirą, bet jie neturi giminių Amerikoje, taipogi tokių yra ir Lietuvoje. Jie šaukiasi i brolius ir seses lietuvių, gyvenančių Amerikoje pagalbos. Jie serga džiova ir kitomis ligomis, bet neturi iš ko pirkti vaistų, o be to ir reikiamų vaistų vietoje negauna.

Bolfo Centras per savo skyrius šaukia tam reikalingą pagalbą. Taigi mieli rockfordiečiai, nebūkite paskutinėje vietoje, o parodykim savo gėrą širdį ir ištieskim pagalbos ranką tiems ligoniams esantiems tėvynėje bei kenčiantiems Sibiro taigose.

Aukas atvyksim paimti i namus tik prašau vakarais paskambinti skyriaus pirm. A. Pociui 8-3901, sekretoriui P. Deltuvai 3-7227, kasininkui B. Kovaitis 8-1407, o vėreipim. P. Savickienei kiekvieną laiką tel. 5-2749.

Gautos aukos toliau persiunčiamos centran.

A. Pocius

Bolfo 85 skyr. pirm.

MOUNT CARMEL, PA.

Aplėšė kunigus

Dienos metu apie 11 valandą Motinos Maloningsios bažnyčios klebonijos duris kažkas pasibeldė. Tos bažnyčios kunigas Skibins-kis atidarė duris ir prieš save pamatė vyrą su atkištu revolveriu. Jis įsakė kunigui vesti kur yra kiti žmonės, liepė jam suristi rankas kitiems 3 kunigams ir klebonijos šeiminkai, o tai padarius, jis pats suriškė kun. Skibinskio rankas su buvusio ten svetiskio.

Plėšikas, matyti, žinojo, kam yra klebonijos pinigai, nes surištus kunigus ir kitus nuvarė i viršuje esančią rąstinę, pasimė ten rąstus \$725 ir, įsakęs neišeiti iš kamburio ir nepranešti policijai anksčiau kaip po 15 minučių, išėjo, grasindamas, kad jei nepaklausys, tai jo bendradarbiai, kurie stovi lauke, juos nušaus.

Vienas minėtų kunigų buvo lietuvis kan. Stanley A. Dobins, šv. Kryžiaus bažnyčios klebonas.

A. B.

Po Ameriką pasižvalgus

Birželio 29 d. pasikinkėme geležinį arklį — automobilį ir pasileidome vakariuoti link.

Pasiekus Oklahomos valstiją vaizdas žymiai pasikeičia: neapmatomi laukai, aukštų kalnų apsupti, mažai kur matyti gyvybės, tik kur ne kur pamatysi vaikščiojant būrelius galvijų.

O jau pasiekus New Mexico ir Arizonos valstijas, nebematyti žalumynų, visur tušti laukai—dykuma, taipgi kalnų apsupta. Gyventojų tarp kalnų taip pat labai mažai matyti. Gyvenimas labai skurdus. Namukai be langų, stogai uždengti skudurais. Sakoma, kad ten gyvena tikrieji amerikoniai—indėnai, baltųjų ateivių pavergti. Toje dykumoje nėra žalios žolės, auga tik baltos spalvos kupstukai, kietai, lyg būtų sudžiūvusi žolė. Ja ir maitinasi galvijai. Vandens irgi labai mažai, už kelių mylių pamatysi mažą prūdą su vandeniu. Ten gyvuliai susirenka atsigerti. O saulė degina be pasigailėjimo!

Buvome užsukę ir į gar-sų lošikų Las Vegas miestą, Nevados valstijoje, kur susirenka daugybė laimės ieškotojų. Idomu buvo stebėti, kad moterų buvo daugiau negu vyrų. Matyti, daugiau moterų nori greitai ir lėnėvai praturtėti negu vyru. Bet ir čia maža dalis randa savo "gyliuką", o didžiulma išeina palikę ir tą, ką buvo atsinešę.

Aplėdę Las Vegas miestą, važiuavome tolyn. Ivažiavę į Kalifornijos valstiją ir pasiekę Mirties klonį (Death Valley), radome dar didesni karštį. Vaziavome nakties metu, manydami, kad oras bus šaltesnis, bet mažai ka laimėjome. Ir vidurnaktį karštis siekė 105 laipsnius. Kiti keliauninkai turėjo prisirišę prie radiatorių tam reikalui pritaikintas vandens pripildtas terbas arba kitokius šaldymo prietaisus. Mes ju neturėjome, bet mūsų pilkiukas nepailso ir traukė pirmyn pasipurtindamas.

Važiuojant per tą Mirties klonį labai troškino ir kas neturėjo rasiemės pakankamai vandens, gavo kęsti troškuli.

Pagaliau pervažiavę visą tą saulės be pasigailėjimo deginamą sritį — Mirties klonį, sustojome pas drg. Romaną ir Petronėlę Stašius, seniau gyvenusius Cambridge, Mass., kur jie turėjo lengvųjų gėrimų dirbtuvę. Dabar jie yra įsikūrę Kalifornijoje, Yucaipai apylinkėje. Jie mus pri-

ėmė labai maloniai ir vaišino per 11 dienų, aprodė įvairias Kalifornijos vietas, nuvežė ir į karštas maudykles, kur iš kalnų bėga karštas, daug visokių mineralų turis vanduo. Čia tame vandeny maudyti suvažiuoja daug žmonių iš visos Amerikos, kurie serga sąnarių ligomis. Parodė mums ir Los Angeles miestą, Hollywoodą ir kitas Kalifornijos prašmatnybes.

Už visą tą esamę labai dėkingi draugams Stašiams ir jų draugui Mikui Tamui-Tamulioniui, kuris taipgi padėjo mums pamatyti tą, ko nebuvome matę.

Atsisveikinę su Stašiais ir jų gerais kaimynais, pasileidome rytų link, bet jau kitais keliais. Privažiavome Salt Lake ežerą. Tai idomus reginys. Ežeras didelis, platus, krantai apdengti balta kaip sniegas druska.

Toliau važiuodami privažiavome Rocky kalnus. Tų kalnų viršūnės apdengtos storu sniegu sluogsniu. Tas sniegas ten stovi ištisus metus, nors apačioje šilumos 80 laipsnių.

Pravažiavę visus kalnynus privažiavome Yellowstone parką. Tai 3472 kvadratiniai mylių ploto parkas, tikra idomybių karalystė. Ten geizeriai, karšto vandens trykštantys versmės meta garuojantį vandenį i viršų, kitur kunkuliuoja verdančio vandens šaltiniai.

Yellowstone parkas įvairių girių gyventojų rojus. Daugiausia čia galima pamatyti meškų, kurios išeina ant kelio ir užstoja pravažiuojančius automobilius, lvg almužnos prašydamos. Jų išeina visokio dydžio, net meškiuku su motina. Juos užgauti ir sužeisti griežtai draudžiama.

Baigdami pervažiuoti tą parką sustojome užkasti ir troškuli numalšinti. Staiga vienas mūsų pradėjo šaukti: "Žiūrėkite, žiūrėkite, svečias ateina". Ir visi pamatėme ateinančią didelę juodą mešką. Mes visi kaip iš šautuvo šovėme i mašiną, ir užsidarę visas duris žiūrėjome, ką ji darys. O meška apžiūrėjo tą vietą, kurioje mes buvome sustoję, ir ką rado suvalgė ir nuėjo savais keliais kitu keliauninkų pasitikti. Mums taip ir neteko su tuo girių gyventoju pasisveikinti.

Patariu lietuviams, kuriems tekė važinėti po klonį, sustojome pas drg. Romaną ir Petronėlę Stašius, seniau gyvenusius Cambridge, Mass., kur jie turėjo lengvųjų gėrimų dirbtuvę. Dabar jie yra įsikūrę Kalifornijoje, Yucaipai apylinkėje. Jie mus pri-

mane. K. Z.

"KELEIVIO" SKAITYTOJAI!

Pirkit vaistus iš tikrai Amerikos valdžios pripažintoms vaistinėms

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Je i Jums reikia vaistų, kreipkitės i registruotą vaistininką Vytautą Skrinską. "Ideal Pharmacy" savininkas. Čia išpildomi gydytojų receptai ir patarnaujama sveikatos reikaluose. Kreipkitės iš toli ir iš arti.

Mes siunčiame vaistus VISUR. Turime specialinių vaistų nuo džiovos ampulėse, vaistų nuo aukšto kraujo spaudimo, nuo reumatizmo, nuo širdies ir nervų ligų. Visiškai pasitikiame VISUR. Rašykite mums visais sveikatos klausimais.

Vytautas Skrinskas, B. S. Reg. Phm
Ideal Pharmacy vaistinė savininkas
ir Notary Public

SANDAROS 1-oji APSKRITIS ir SANDAROS 16-ji KP.
BENDRAI RENGIA

ISVYKĄ—GEGUŽINĘ

RUGSĖJO-SEPTEMBER 1 DIENĄ Prieš Darbo Šventę
VYTAUTO (WOODLAND) PARKE

Auburn, Mass. miestelio ribose

PROGRAMOJE bus daug įvairumų:

Puiki Nevio-Simkų kapela linksminus atvykusius

Bufetas — Skanūs valgiai — Patyrusios šeiminkės

ir patarnautojai.

Kas atvyks—nesigailės! Kviečia

Apskritio ir Kuopos valdybos

Iš Pavergtos Lietuvos

MIRĖ RASYTOJAS A. ŽUKAUSKAS-VIENUOLIS

Rugpjūčio 17 d. Anykščiūse mirė vienas mūsų žymiųjų rašytojų Antanas Žukauskas - Vienuolis, šįmetu kovo 26 d. atšventęs savo 75 metų sukaktį.

Vienuolis buvo gimęs Užuožeriu km. prie Anykščių. Liepojoje baigęs 4 klases ir atsisakęs būti kunigu, ir dėl to nustojęs tėvų paramos, išvyko į Rusiją ir dirbo valstiniuose Kaukaze, Maskvoje, o sugrįžęs į nepriklausomą Lietuvą po kurio laiko taipgi įsteigė savo vaistinę Anykščiūse ir ten visą laiką dirbo ir gyveno.

Vienuolis pradėjo rašyti būdamas kalėjime už dalyvavimą 1905 metų revoliucijoj. Tai buvo jo "Kalejimo išpučiai". Kaukaze jis parašė ir savo nuostabią "Kaukazo legendas", kurių viena "Užkeikti vienuoliai" išspausdinti kitų metų "Keleivio" kalendoriuje.

Savo trumpais kūriniais "Krimo išpučiai", "Grižo", ypač "Paskendulė" Vienuolis jau prieš pirmąjį karą buvo žinomas rašytojas.

Nepriklausomą Lietuvą Vienuolis parašė didesniais kūriniais: Vėžys, Prieš diena, Kryžkeliai, Viešnia iš šaurės, Ministeris, 1831 metai. Daubojė ir t.t. ne visi yra vienodos literatūrinės vertės ir gal ne jais, bet savo seniau rašytais trumpaisiais kūriniais jis įėjo į mūsų literatūros istoriją kaip klasikas realistas.

Rašė Vienuolis ir gyvenamas rusų užmoje Lietuvoje. To laikotarpio jo didžiausias kūrinys bus romanas Puodžiunkiemis, kuriame jis turėjo atiduoti duoklę esamosios šalvyoms. Po karo jo išleistų kūrinių yra 7 tomai.

Vienuolis Pragiedruliuose

Vienuolis - Antanas Žukauskas, neseniai Lietuvoje miręs mūsų rašytojas klasikas, realistas, gyvenęs savo tėviškėje Anykščiūse, antrakart S. Rusijos raudonajai armijai su savo enkavedistais Lietuva užėmė, paskutini momentu su skubo pasitraukti, nutardamas net Lietuvą, jei dėl rusų bolševikų įsitvirtinimo reiktu, palikti ir laimingai pasiekė Panevėžį, apsidėdamas priemiestyje pas savo bičiulį rašytoją Jurgį Čerkesą - Besnarių, jo gražiame Pragiedrulių vardo ūkyje tarp Nevėžio upės ir Zagienos upelio.

Mart. senatvė ir žūstančios Lietuvos galstis tuos abu rašytojus bus palinkėję ir pasilikti, ypač kad ir keliai buvo pabėgėlių užimti ir karo įvykiai per daug staiga vystėsi.

Gyvenamasis plotas nepadidės nė vienu jardu

(Elta) Sovietų Sąjungos ministerių tarybos ir kompartijos centro komiteto bendru nutarimu, kuris paskelbtas Lietuvoje rugpjūčio 2 d., laikotarpyje iki 1960 metų Lietuvoje turį būti pastatyta gyvenamųjų namų 2 milijonai kvadratinio metru plotu, iš jų 1,2 mil. kvadr. metrų plotu valstybinės gyvenamųjų namų statybos, o 0,8 mil. kvadr. metrų individualinės gyvenamųjų namų statybos mieste, gyvenvietėse, MTS-tyse, tarybiniuose ūkiuose ir mišku pramonės ūkiuose. Latvijos respublikoje numatyta taip pat 2 mil. kv. metrų plotu naujos statybos, Estijoje 1,8 milijono. Turint galvoje Lietuvos

gyventojų skaičių ir skaičiuojant, kad iš tos naujos gyvenamųjų namų statybos kiekvienam piliečiui tektų lygus plotas, tai kiekvienas Lietuvos gyventojas galėtų turėti vilties iki 1960 metų padidinti savo turimą butą ar kambarį trim ketvirtadaliais metro, tai yra maždaug plotas, ant kurio telpa pastatyti kėdė arba padėti lagaminėli. Žinoma, ne kiekvienam gyventojui teks iš to naujojo ploto. Naujus butus gaus komunistų svarbesnieji pareigūnai ir jiems ištikimiau tarnaujantieji.

"Patys sau statykite namus"

(E) Pagal nušostovėjusią sovietinę tvarką namų statyba buvo sovietinės valdžios dalykas. Bet kai paaiškėjo, jog sovietinė valdžia per eilę metų nepajėgia aprūpinti darbo žmones ne kukliaisiais butukais, kai visoje Sovietų Sąjungoje siaučia aštri butų krizė, Maskva pastarais keliais metais paleido naują, visai nekomunistinį obalsį: Patys sau statykite namus, savo jėgomis, savo ištekliais!

Naujasis Maskvos nutarimas "dėl gyvenamųjų namų statybos išvystymo Tarybų Sąjungoje", paskelbtas rugp. 2 d., šita obalsį dar labiau paryškino. Tame dešimties ilgu skilčių "nutarime" pakartotinai ir įsakmiai kalbama apie gyvenamųjų namų statybą "savo jėgomis" ir "savomis medžiagomis".

Nutarimo išancoj tainaujami statybai savo jėgomis ir medžiagomis siūloma toliau "statybinė medžiaga" kaip — mediai ir šiaudai, lakai, pelenai ir pan. Tiesa, yra didinama ir plvto gamyba. Bet jei naujos statybos plytinės pradės kilti už metų, ar kiek, mažai jos galės prisidėti prie planų įvykdymo iki 1960 metų. Be to, plvta gaus valstybinės statybos, o statantieji "savo jėgomis" galės kaip ir iki šiol rūpintis, iš kur gauti reikalingos statybinės medžiagos. Maskvos nutarime aiškiai pasakyta, kad iš 2 milijonu kvadratinio metru plotu numatytą gyvenamųjų namų statybą tik 1,2 mil. bus valdžios vykdomi, o likusius 800 000 kv. metrų turės piliečiai pasistatyti "savo jėgomis".

Planai, kaip paprastai, popieriuje įvykdyti

Lietuvos statistikos valdyba rugpjūčio 3 d. paskelbė platų pranešimą apie pramonės, prekybos, žemės ūkio, transporto, statybos, kultūros ir sveikatos apsaugos valstybinio plano įvykdymą per pirmąjį šių metų pusmetį.

Kaip paprastai, ten popieriuje planai visados beveik visur įvykdomi. Ir tas pranešimas sako, kad visa pramonė įvykdė plano net 109%.

Pranešimas duoda įvykdymo procentus, bet yra jame ir kai kurių skaičių. Jau šie skaičiai mes turime tuštybės gyvenamųjų namų statybos, o 0,8 mil. kvadr. metrų individualinės gyvenamųjų namų statybos mieste, gyvenvietėse, MTS-tyse, tarybiniuose ūkiuose ir mišku pramonės ūkiuose.

Latvijos respublikoje numatyta taip pat 2 mil. kv. metrų plotu naujos statybos, Estijoje 1,8 milijono. Turint galvoje Lietuvos

katilų 19,000 kv. metrų, apšildymo radiatorių 43,000 kv. metrų, emaliuotų vonių 44,000, drenažo vamzdžių 14,4 mil. vienetų, kalkių (neskaitant pagamintų kolchozuose) 73,000 tonų, plytų (neskaitant pagamintų kolchozuose) 113 milijonų, statybinio gipso 8,000 tonų, dežių 9,000. Padarinės miškos medžiagos išvežimas (per Lietuvos miškų ūkio ir miško pramonės ministeriją) 319,000 kub. metrų. Popieriaus pagaminta 22,000 tonų, kartono 15,000 tonų, arklinių akėčių 14,000, lovyų 25,000, dviračių 81,000, lininių audinių 2,7 mil. metrų, medvilninių audinių 6,3 mil. metrų, vilnonių audinių 2,4 mil. metrų, šilkinų audinių 4,4 mil. metrų, kojinių ir puskojinių 14 milijonų porų, trikotažinių baltinių 6,7 mil. vienetų, viršutinio trikotažo 2,2 mil. vienetų, odinės avalynės 2,4 mil. porų, guminės avalynės 1,4 mil. porų, sūrio 697 tonus, nenugriebto pieno produkcija 25,000 tonų, augalinio aliejaus 3,200 tonų, žuvies sugauta (Liaudies ūkio tarybos žuvies pramonės valdybos žinioje) 37,000 tonų, konservų pagaminta 17 mil. dežučių, konditerijos gaminių 11,000 tonų, spirito 745,000 dekalitru, popirosų ir cigarečių 4,310 milijonų, muilo 6,700 tonų.

Giriasi dideliais žemės ūkio laimėjimais

Minėtame pranešime sakoma, kad šiemet per 6 mėnesius kolchozuose pieno gauta 75% daugiau negu pernai per tą patį pusmetį. Mėsos gamyba padidėjusi du kartus, o kauliukų net 3 kartus.

Kolchozuose šių metų liepos 1 d. buvo penima 95,000 kiauščių, arba 3,6 kartus daugiau negu pernai. Čia prisimintina, kad Nepriklausomąją Lietuvą 1939 metais buvo 1,192,000 kiauščių, iš kurių senesnių kaip 6 mėnesių buvo 400,000. Taigi galima suprasti, kaip sunykęs buvo ir tebėra bolševikų tvarkomas kiauščių ūkis.

Gyvulių valdžiai pristatyta pustrėčio karto daugiau kaip pernai, o pieno 1,6 kartų.

Kiek čia yra grynos teisybės ir kiek bolševikiško melo, šiandien sunku pasakyti.

Baigusiuju mokyklais

Minėtos statistikos valdybos pranešimas mini, kad per šiu metų pusmetį baigė vidurines (išskaičius ir suaugusių kursus) ir savo brandos atestatus daugiau kaip 9,000 asmenų. Aukštosios mokyklos, technikos ir kitos vidurinės specialiosios mokyklos (išskaičius ir neakivaizdinius skyrius) išleisdusios apie 10,000 jaunų specialistų.

RUOŠIASI ŽIEMAI

Kai Lietuvoje ir S. Rusijos trėmėse mūsų žmonės nieko neturi ir jiems baimė kyla beartėjant žiemai, tai jau dabar čia iš jų gauna giminės daug laišku, primenančių, kad iš anksto žiemai atsistų šiltų drabužių, batų, vilnonių kojinių ir net atitinkamų vaistų. Iš tikrųjų tai geras įspėjimas, nes, dabar siuntinius išsiuntus, kaip tik jie juos žiemos pradžiai gautų. Atsimintina, kad dabar Lietuvoje malkų trūksta, ir, pavyzdžiui, per eita žiemą ten žmonės labai šalo ir sirgo, nebekalbant apie šaltuosius Sibirus.

Pakalbinkim draugus ir kaimynus užsisakyti "Keleivį". Kaina metams \$4.

JOS RUOŠIASI PLAUKIMUI PER KANALĄ

Taip, tuo tarpu jos mąkstinosi mitydamos kamuoli, bet jos dalyvau 14 tautų plaukikų per Anglijos kanalą varžybose. Iš kairės į dešinę: olandė Maria Meester, anglė Rosemary George, izraelietė Edna Borenstein ir amerikietė Florence Louise Burdette.

Ar A. Smetona nekaltas?

Mūsųose dažnai keliamas klausimas, kodėl Lietuva be ginkluoto pasipriešinimo priėmė Sovietų Sąjungos ultimatumą.

Pats "tautos vadas" A. Smetona savo atsiminimuose, parašytuose jau iš Lietuvos pabėgus, rašo, kad dėl to kalti kiti, jo artimieji padėjėjai.

Tuo klausimu pasisako ir buvęs Lietuvos kariuomenės vadas gen. S. Raštikis savo atsiminimu "Kovose dėl Lietuvos" antrojoje daly, kurią neseniai išleido "Lietuvio Dienos".

Jis ten 35-36 puslapiuose šitaip rašo:

"Respublikos prezidentas Smetona, save teisingai, visą kaltę už birželio 15 dienos įvykių verčia kitiems, sau nieko neprisimindamas. Atsiminimus paskaičius, susidaro įspūdis, kad A. Smetona norėjo atvaizduoti save visai bejėgiu ką nors kitaip padaryti, negu buvo padaryta. Jis pats manęs ir norėjęs kitaip elgtis ir nepasielgęs tik todėl, kad vienas kitas atsakingas vyriausybės narys, ar net ir visai pašalinis asmuo, buvo pareiškęs kitokią nuomonę, negu pats Respublikos Prezidentas. Todėl buvęs Prezidentas teisingai save ir daug ką prikiša jo paties pasirinktiems ir paskirtiems buv. min. pirmininkui A. Merkui, buvusiam kariuomenės vadui gen. V. Vitkauskui ir kitiems buvusiems ministeriams. Prikiša ir man. Esą, už viską buvę kalti kiti.

"Argi iš tikrųjų buvęs Lietuvos respublikos prezidentas A. Smetona buvo toks bejėgis? Juk jis per keliolika metų be pertraukos tvarkė Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip išmanė ir norėjo. Niekas nereikalavo ir negalėjo reikauti iš jo jokios atsakomybės. Niekas nekontroliavo ir negalėjo kontroliuoti visų jo veiksmų, nes laisvo ir savarankiško seimo nebuvo, o buvo tik tautininkų seimas. A. Smetona, tautininkų paskebtas Tautos Vadu, valdė Lietuvą kaip vadas. Jis buvo ne tik nekontroliuojamu Lietuvos Prezidentu, bet ir vienintelės viešai leistos ir privilegijuotos politinės partijos vadu, kelių jaunimo organizacijų šefu, pagaliau visų ginkluotųjų pajėgų vyriausiu vadu. Tad jis turėjo visišką laisvę, oficialią teisę ir labai daug priemonių pats, kaip vadas, spręsti ir įsakyti vykdyti. Tikras vadas neprivalo paisyti vieno ar kito pareikš-

tos kad ir skirtingos nuomonės, jei jis pats yra įsitikinęs, kad turi būti daroma taip, o ne kitaip. Vadas pats sprendžia, pats vadovauja, pats įsako ir pats prižiūri savo įsakymų vykdymą.

"Respublikos prezidentas A. Smetona 1940 m. birželio 15 dieną ir dar prieš tą datą leido įvykiams rutiliuotis taip, kaip jie vyko, nepadaręs savo sprendimų ir nenurodęs savo direktyvų ar įsakymų pakreipti tuos įvykius kita valia. Jei jis tada to nepadarė, tai, matyti, nebuvo radęs reikalo tai daryti ir tuo metu buvo sutikęs, kad kitaip negalima padaryti. Bet jei taip, tai kam paskui reikėjo visą atsakomybę nusiplauti ir primesti ją kitiems..."

VOKIEČIŲ KERSTAS

1932 metų vasario 15 d. Tilžėje vokiečiai surengė mitingą prieš Lietuvą ir Tilžėje nuo seno gyvenusius Mažosios Lietuvos lietuvių veikėjus rašytoją filosofą Vydūną ir lietuviškų knygų spausdintoją dar iš caro laiku Jagomastą sumušė. Vydūna vokiečiai dar sumušė ir vėliau — spalio 30 dieną. Vokiečiai kersėjo dėl Klaipėdos krašto, kuris sukilimo prisijungė prie Lietuvos valstybės. Betgi tu pat metų vasario 20 dieną Tautų Sąjungos tarva paskelbė, kad Klaipėdos bylą gali kelti tik Klaipėdos Statutą pasirašiusios valstybės, o ne Vokietija.

Tilžė yra miestas Nemuno kairėje - vakarinėje pusėje, taigi M. Lietuvoje, ir garsus lietuviškų knygų ir laikraščių spausdinimu dar tais laikais, kai D. Lietuvoje rusai lietuviams buvo net 40 metų lietuvišką spaudą uždraudę, kuri teatgauta 1905 revoliuciniais metais, kai carų sostas subraškėjo. Jagomastą su visa šeima vokiečiai, per pirmąjį pasaulinį karą užėmė Lietuvą. Vilniuje nužudė už tai, kam buvo lietuvis ir lietuviškų knygų spausdintojas per daugybę metų. Senelis Vydūnas, kuri laiką vokiečių hitlerininku kalintas, pasirinko tremti, su dideliais vargais pasiekė Anglijos valdomą Vokietijos zoną ir gyveno Detmole, vis rašydamas, kur senatvė 1953 metais ir pasimirė.

Kaimietis

Nebaus vaikų už tėvų kaltes

Stalinui mirus naujoji "kolektyvinė vadovybė" pažadėjo peržiūrėti baudžiamąjį statutą ir jį pataisyti. O tas "laisvosios pasauly" valstybės baudžiamasis statusas buvo pats žiauriausias, to dėl to pažado buvo kam laukti. Deja, iki šiol Sovietų piliečiai vis dartos "dovanos" tebelaukia.

Kol pakeitimai nepaskelbti, tol nežinoma, kokie sušvelninimai bus į tą baisųjį statutą įnešti, bet neseniai valdinio laikraščio "Izvestija" skiltyse prabilo apie tai kažkoks prof. Romaškin.

Iš jo straipsnio sužinome, kaip kūrėsi numatomas pakeitimas.

Būsią išbrauktas straipsnis, kuris baudžia "išdavikų" šeimas, jeigu patys šeimos nariai nėra įvėlti į šeimos galvos nusikaltimą.

Taigi, iki šiol tos "demokratiškesnės" šalies įstatymai baudžia "išdaviko" šeimos narius, nors jie nėra niekuo nusikaltę. Gana, kad jie yra "išdaviko" šeimos nariai. O kas "išdavikas" ir kas ne, tą nusprendavo enkavedės agentai.

Tokiais būdais paskelbiamas kiekvienas, kuris drįso nors kiek nukrypti nuo valdančiosios "generalinės linijos", tai yra nors kiek savarankiau mąstyti ir elgtis negu Stalinui patiko. Ir kiek tokių "išdavikų" supuvo kalėjimuose, kiek nekankinta bolševikiškoje katorgoje! Ir kiek ten žuvo jų nekaltų žmonių, vaikų ir kitų artimųjų, kurie nebuvo niekuo nusikaltę.

Nebebusią baudžiamą už nusikaltimus, kurie nėra baudžiamajame statute numatyti. Visame pasaulyje tebaudžiama tik už tokius veiksmus, kurie numatyti baudžiamuosiuose įstatymuose, o "darbininkų rojų" baudė ir už tokius "nusikaltimus", kurie įstatymuose nenumatyti. Jei buvo nutarta ką nors nubausti ir jam prireiktas nusikaltimas nebuvo numatytas įstatymuose, tai pritaikindavo kitą kurį straipsnį pagal panašumą ir baudavo, siųsdavo į katorgą arba ir "priešienos statydavo" — sušaudydavo.

Sovietų Sąjungoj juk kilso į kalėjimus, katorgą ir tokius, kurie jokio nusikaltimo darbo neįvykdė, kuriems net pagal panašumą negalima kurio nors baudžiamosio straipsnio pritaikinti, bet kurie, enkavedistų nuomone, vis dėlto pavojingi laikyti laisvėje. Ir jie buvo kišami į kalėjimus, siunčiami į katorgą. Kišami ir nepaleidžiami net tada, kada aplinkybės pasikeitė, ir jie jau nebegalėjo sudaryti pavojaus, bet juos laikė kalėjimuose uždarus ar priverčiamųjų darbų stovy-

klose tik dėl atsargumo. Dabar to nebebus daroma. Žodžiu, pagal komunistų galvų žodžius, tai busiā didelė "dovana". Nėra kas sakyti, tai padarius bus šoks toks žingsnis gerą linkmę, bet tame laukiniame komunistų teisyne dar liks tiek daug žiaurių straipsnių, kurių nežino nekomunistinių valstybių įstatymai, ir kad turbūt dar daug vandens nutekės Maskvos upėje, kol Kremliaus viešpačių baudžiamieji įstatymai savo žmoniškumu prilygs jų valdanųjų supuvusių Vakarų valstybių įstatymams.

R. M.

JŲ PROVOKACIJA

Stockholmo laikraštis "Dagens Nyheter" išspausdino straipsnį apie padėtį Estijoje. Jame be ko kita rašoma apie šitokią pačių komunistų vykdytą provokaciją.

Keletą savičių prieš tai, kada Maskva ėmė kaltinti Svediją dėl jos griunamosios veiklos Pabaltij valstybėse, Estijoje pasklido gandai apie tariamą netrukus įvyksiantį sukilimą. Kai kurie asmenys tvirtino turį ryšių su partizanais ir ieškojo "vienminčių", kurie sukilimo planams pritarę, ypač jaunimo tarpe. Keletas jaunųjų tuos susizavėjo ir davė sutikimą sukilėliams padėti. Bet netrukus šie "sukilėlių ryšininkai" dingę, o jų vieton pasirodė politinė policija ir suėmė tuos, kurie su tais ryšininkais santykiavo.

Visi tokiu būdu ir spastus pakliuvę jaunuliai būvę 16-24 metų amžiaus.

PRIEŠ 575 METUS

1382 metais buvo nužudytas Lietuvos didysis kunigaikštis Kęstutis, narsiai ir sumaniai gynęs Lietuvą nuo jos godžiųjų kaimynų. Nedaug kas žino, kad jis su savo kariuomene buvo nužygiavęs šimtus kilometrų į Mažąją Lietuvą prieš jos okupantą Vokiečių kryžiuočių ordną, ir, pavyzdžiui, toli nuo Lietuvos valstybės Prūsų ežerone (M. Lietuvos pietinė dalis) net keletą šimtų metų buvo išlikusi jo vardo vietovė — Kęstučio Brasta, vokiškai Kinnstottinbrast, pro kurį jis keliavo, kol tą vietovę vokiečiai vokiškai perkrikštijo. Dabar Prūsų ežerą, klaidingai vadinamą Mozūrų ežerais, iš diplomatu išsiderėjusi valdė Lenkija, o mozūrai į ten tik ateiviai, kaip ir vokiečiai.

Kaimynas

TUOJ ISEIS NAUJA KNYGA
AMERIKOS ĮDOMYBĖS
Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:
Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Išpučiai iš Kalifornijos; Randomedžių imperija; Apie Hollywood žvaizdes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjus mikas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir t.t.; Grand Canyon tarpekliis; Išpučiai iš Meksikos; Bulių kova; Pas mormonus; jų tikyba, praėjis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskesta; Neįmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indonai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvys be akių; Ir daug, daug kitų įdomybių! Su gražiais paveikslais.
Knygą užsisakyti galima jau dabar. Kai tik bus gatava, tuoj gausite. Kaina 75 centai.
"KELEIVIS"
636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Alou, Maik! Kaip tau einasi?

—Gera, tėve.

—Ale ar tu atsimeni, kad pereitą sykį mudu nepabaigėm savo rokundą. Aš tau sakiau, kaip seniaus mes daugydam torielkas veseliose. Ar atsimeni?

—Atsimenu.

—Nu, tai kaip tu rokuoji, ar tai ne linksmas buvo gyvenimas?

—Aš, tėve, jau pereitą sykį pasakiau, jog reikia džingtis, kad toks "gyvenimas" išėjo iš mados.

—O gal ir negerai, Maiki, kad tokia mada išėjo iš mados. Gal būtume galėję užsidėti torielų fabriką ir pasidaryti pinigų. Aš girdėjau, kad čekiečiai buvo jau sudarę ir klumpianiją tokiam fabrikui, tik nežinojo, kur gauti balto molio torielkoms, todėl vietoj fabriko atidarė tautišką užėgą. Jes, vaiki, jeigu torielku daugydam veseliose nebūtų užmirštas, tai gali būt, kad ir mūsų vardas būtų biskį daugiau pakilęs svetimauciu akyse.

—Lietuvių vardą, tėve, gali pakelti tikrai kultūringi dalykai, bet ne lėkščių daugyimas.

—Bet tu žinai, Maiki, kad seniau amerikoniai apie mūsų tautą nieko nežinojo, o dabar jau žino. O ar tu žinai, kaip mūsų vardas pasigarsėjo?

—Visų pirma jis pagarsėjo dėl to, tėve, kad Lietuva tapo nepriklausoma respublika ir išėjo į tarptautinę politiką. Be to dar prisidėjo ir tas faktas, kad Amerikos lietuviai geriausiai organizavo ir pradėjo aiškiai dalyvauti šios šalies gyvenime.

—Gali būt, Maiki, kad ir tas biskį pamačiojo; ale aš tau pasakysiu, kad mes pagarsėjom Amerikoje per savo buinias veselijas. Atsimenu, Saubostone ženijsi vienas kalakutas su zanavyke. Prieš veseliją jie pasisamdė sau ruimams ant trečio flori, užordeliavo kelias bačkas alaus ir plenti kitokio štofo. Žinoma, atvežė ir torielų vieną troką. Svečių prisirinko pilna auza ir šumio per visą nedėlios dieną ir naktį. Tūšias alaus bačkas leido tetrupais žemyn. Atsirado keturi muzikantai su armonikom ir prasidėjo dainos. Moterys išėjo ant piazos ir pasitursindamos pasisokė.

damos emė čiūčiuoti: "oi-čiū-čiū, oi-čiū-čiū, guls Džianukas su pačia". Ir kai jos visos pasisokėjusios gerai treptelėjo, tai piazos t-r-r-i-o-k-š ir nulūžo. Ir visos nudardėjo ant kitos piazos apačioj. Ale žinai, girtas niekad neužsimuša. Biskį apsisokrečino, ir dac ol.

—Bet toks elgesys, tėve, negali mūsų vardo pakelti. Priešingai, jis daro mums sarmatą.

—Nu, kokia čia sarmata, Maiki, kad lietuviai myli gerai pasilinksinti? Juk linksminintis myli ir patys amerikoniai. Pasigeria su mergomis, susėda į armabilus ir lekia, kaip padūke. Nusiuka sprandus patys sau, ir kitiems kaulus sulaužo. Ot, čia, Maiki, tai tikra sarmata, kad valdžia žiūri į tokius ištvirkėlius užsiimerkusi. Lietuviai tokių dzivilionų nedarydavo.

—Bet ar daug tokių vestuvių pas lietuvius būdavo, tėve, kur vestuvninkai piazas nuversdavo?

—O, jes, Maiki, aš tau dar ne viską apie tą atsitikimą pasakiau. Kai tik garsas po Saubostoną paplito, kad lietuviai veselija nuvirtu nuo piazos, tai visi arišiai pradėjo eiti ir žiūrėti, kaip ten viskas atsitiko. Be to, dvi pamilijos, ką gyveno apačioje, raidavei iš tos auzos išsimufino. Bet auzos savininkas nesiskundė per daug. Jis aiškino, kad nėra tokio blogo, kad neišeitų ant gero. Ta veselija irgi padarėsi jam daug gero. Sako, pirma toj auzėj buvo labai daug žiurkių, ir tokios buvo zajadlos, kad visas kates išvaikydavo; ale po tos veselijos neliko jų nei vienos — visos pabėgo pas susiedus. Nuo to laiko, Maiki, visi arišiai ir jankiai pradėjo kalbėti apie lietuvius veselijas ir apie lietuvius. Ir taip mes pagarsėjom.

—Šitą pasaką, tėve, girdėjau ir aš. Ją sugalvojo juokdariai nekulturningoms vestuvims pasiepti. Gali būt, jog tokia pašaipa nelias prisidėjo prie to, kad tas nekulturningas paprotys išnyko. Jis tikrai darė lietuviams gedą.

—Tai tu rokuoji, kad dabar kultūringesni?

—Taip, tėve, mes jau gerokai pažengėm pirmyn. Čia gimė ir augė lietuviai išėjo daug gerų mokyklų, daugelis pasiekė aukšto mokslo ir susilygino su kitais Ame-

GAUNA DOVANA PO OPERACIJOS

Michael Rivard iš Long Beach, Calif., buvo padaryta sunki širdies operacija. Jo kūno temperatūra turėjo būti numušta iki 7 laipsnių, nes tik tada gydytojai be didesnio pavojaus tegalėjo mėsinėti jo širdį. Gydytojų nuomone, vaiko gyvybei nebėra pavojaus. Slaugė jam įteikia tėvo dovaną — teniso raketę ir aukšinę žuvelytę.

LIETUVIAI KITUR

VOKIETIJA

Bendruomenės vadovų suvažiavimas

Iš L. B. Vokietijos Krašto Valdybos biuletenio sužinojome, kad liepos 20-21 d. Vasario 16 gimnazijos būstinėj įvyko Vokietijos lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas. Jame dalyvavo apylinkių pirmininkai, seniūnai, vargo mokyklų mokytojai ir dar keliolika svečių iš lietuviško kultūrinio, politinio ir religinio gyvenimo sluoksnių. Viso labo dalyvavo apie 70 asmenų.

Suvažiavimo tikslas buvo plačiai painformuoti dalyvius apie bendruomenės organizacijos padėtį, lietuviškąją šalpos ir kultūrinę veiklą Vokietijoje ir lietuviškojo jaunimo auklėjimą tautinėje dvasioje ir patiemis dalyviams pasisakyti visais tais klausimais.

Pranešimus padarė krašto valdybos pirm. J. Bataitis apie bendruomenės organizacijos padėtį, S. Laukaitienė apie vargo mokyklas, V. Banaitis apie dabartinę politinę padėtį ir lietuviškos išlaikymo mūsų sąlygose.

I suvažiavimą buvo atvykę ir Vliko vykdomosios Tarybos pirm. J. Glenža, kuris sveikino suvažiavimą.

Pažymėtina, kad suvažiavime buvo nusistatoma dėl Balfio vykdomos šalpos darbo. Pavyzdžiui, Stuttgarto apylinkė, turinčia apie 300 narių, Balfas išjungė iš šalpos darbo ir nurodė ten gyvenantiems lietuviams šalpos reikalus kreiptis į vokiečių Caritas organizaciją.

Toliau mes dar sparčiau progresuosime. Ypač daug Amerikos lietuvių pakilimui žada iš tremties atvykusi neliepusios Lietuvos inteligentija.

—Maiki, ant to tai jau aš nesoglasnas. Dipukai mūsų nepakels. Tik tu pasiklausyk, kaip jie kalba — nei lietuviškai, nei žemaičiaiškai. Negali žmogus suprast.

—Tas, tėve, ir parodo, kiek jaunoji mūsų tautos karta yra pažengusi pirmyn, ir kiek tėvas esi nuo tos pažangos atsilikęs. Atsilikęs tiek, kad nei vienos kalbos gerai nemoki. Tuo tarpu gi vadinamieji "dipukai" gražiai kalba lietuviškai ir daugelis jau moka angliskai.

—Tfu, Maiki, ant tokios tavo šnektos! Aš nenoriu daugiau klausytis.

—Gera, tėve, nesiklausyk ir būk atsilikęs.

Iš Lietuvos negali suprasti, kodėl visų lietuvių sukurta organizacija Balfas atsiskaito šelpi Stuttgarto apylinkės tautiečius.

Reik tikėtis, kad Balfas centras ta reikala visuomenei paaiškins.

Mirė inž. A. Funkas

(E) Rugpjūčio 5 d. mirė inž. architektas Arno Funkas, gimęs 1898 m. vasario 25 d. Smolenske, bet tėvai buvo kauniečiai. 1924 m. baigė Aukšt. technikos mokyklą Charlottenburge, o 1934 m. VDU statybos fakultetą diplomuoto inžinieriaus architektu laipsniu. Dirbo architektu prie Lietuvos Banko rūmų Kaune ir Fizikos - chemijos instituto statybos Aleksote. Buvo vienas iš laimėtojų Vyt. D. muziejiaus rūmų konkurse. Be to, yra paruošęs projektus ir dalyvavęs statybų vykdyme visoje eilėje kitų statybų Kaune ir provincijoje. 1941 m. vadovavo "Statybos" bendrovės projektavimo skyriui. Ir tremtyje liko veiklus. Aktyviai prisidėjo prie Lietuvos atstatymo darbo projektavimo.

1945 m., gyvendamas Huse, susirgo plaučių liga ir nuo to laiko sirgo, daug laiko praleisdamas sanatorijose. Vokietijoje gyvendamas išjungė į Lietuvį Bendruomenės vėklą ir apskritai lietuvių gyvenimą. Pastutiniuoju laiku buvo Pinnebergo Lietuvių Bendruomenės pirmininku.

Remontuojant Vasario 16 d. gimnaziją taip pat prisidėjo savo darbu. Kai jau nebuvo galimumo dalyvauti stambesniuose užsimojimuose, gamindavo, kiek sveikatos stovis leisdavo, dėžutes lietuviškais motyvais.

Lidži jo žmona Valerija Grinkevičiūtė - Funkienė ir kiti giminės bei didelis skaičius tautiečių, kurie jį pažino.

ANGLIJA

Bendruomenės vadovybė

(E) Didž. Britanijos Lietuvių Bendruomenės tarybos metiniam suvažiavimui tarybos prezidiumą ateiuntiemis dviem metams išrinkti: Pirmininku kun. J. Gutauskas, vicepirmininku F. Neveravičius, sekretoriu J. Vilčinskas.

I krašto valdybą išrinkti ir pareigomis pasiskirstė šitai: Pirm. M. Bajorinas, vicepirm. A. J. Kiaulėnas ir R. Baublys, sek. S. Kasparas, izd. P. Bulaitis.

I revizijos komisiją išrink-

ti: S. Nenortas, T. Grikinas ir P. Mašalaitis.

Atstovais į 1958 metais New Yorke šaukiamą Lietuvių Seimą išrinkti: kun. A. Kazlauskas, F. Neveravičius, R. Baublys, A. J. Kiaulėnas, T. Grikinas, S. Kasparas ir M. Bajorinas.

Svarsto leisti lietuvišką "Readers Digest"

(E) Londono lietuvių vadovybė svarsto galimumą pradėti leisti lietuviškos spaudos apžvalginį santaraukų rinkinį, panašiai kaip amerikiečių leidžiamas mėnesinis žurnalas "Readers Digest", kuris eina keliomis kalbomis ir turi milžinišką tiražą.

KANADA

Ekskursantai jau Vilniuje

Kaip praeitame numeryje buvo minėta, rugpjūčio 15 d. iš Montrealio aerodromo iškrisdo į Sovietų Sąjungą komunistų organizuota ekskursija, kurioje buvo še lietuviai: iš Montrealio — J. Lesevičius (vadovas), P. Trečiokienė, B. Salčiūnas ir M. Gudas; iš Toronto — A. Pauzėnė, B. Janauskienė, A. Morkis, S. Kuisis ir J. Zulus; iš Vancouverio — A. Ginkus ir K. Meškauskas; iš Winnipegio — J. Radzevičius; iš Windsorio — P. Savickas; iš Londono — W. Pajuodis ir iš Hamiltono — A. Astyla.

Lietuvoje ekskursija išbūsianti 4 savaites ir dar 2 savaites Maskvoje ir kitur.

Ekskursijos vad. J. Lesevičius rugpjūčio 18 d. kalbėjo per Vilniaus radiją.

VENECUELA

Mirė dr. B. Janušauskas

Rugpjūčio 8 d. mirė dr. Bronius Janušauskas, 68 metų amžiaus, buvęs ilgametis Šiaulių miesto ligoninės gydytojas ir vedėjas.

Velionis, bolševikams antrą kartą užimant Lietuvą, pasitraukė į Austriją, iš ten į Braziliją, o prieš trejetą metų su žmona atvyko į Venecuelą, kur gyveno jo vaikai. Jo sesuo Marija Akšenavičienė su vyru gyvena Čikagoje.

DIDELĖ PAŽANGA

Mūsų krašte socialinis draudimas dar nėra senas ir dar neapima visų sričių, bet per 20 metų jis padarė didelę pažangą. Šią vasarą gaunamųjų senatvės pensijų ir našlių, našlaičių pensijų peržengė 10 milijonų rimens.

Jų tarpe buvo 7,420,000 pensininkų ir jų išlaikymo šeimos narių, kurių išlaikymui jie taipgi gavo tam tikrą pensiją.

Mirusių pensininkų vaikų, žmonių, motinų, kurie gavo pensiją, buvo 2,580,000.

Vidutinė pensija viengungiui \$61, pensininkui su žmona \$106, našlei su 2 vaikais \$140.

Pensininkams, kurių pensija išskaičiuojama pagal uždarbį po 1950 metų ir kurie turi teisę išmesti metus, kuriais buvo mažiausia uždirbta, mėnesinės pensijos dydis siekia \$76 vienam, o dviem \$127. Tokia našlė su dviem vaikais gauna apie \$181.

Aišku, tai nėra "poniškos" pensijos, bet vis dėlto jau didelė paspartis seno amžiaus susilaukus. Organizuo- to darbo žmonių dienos uždavins rūpintis, kad pensijos būtų pagerintos, pri- taikintos brangstiančiam pragyvenimui ir kad visi dirbantieji būtų apdrausti ir ligos atveju.

R. M.

Pelningas pamokslų biznis

Kaip žinoma, evangelistas Billy Graham savo pamokslus New Yorke Madison Square Garden pradėjo nuo gegužės 15 d. Tiepa- mokslai buvo numatyti baigti birželio 30 d., bet jiebu- vo pratęsti iki liepos 20 d., o vėliau iki rugpjūčio galo.

Vadinasi, reikalai eina gerai, biznis sekasi. O jei jis sekasi, tai jis turi būti gerai vedamas. Pažiūrėkime, kaip tas pamokslininkas "kryžiaus žygis" sutvarkytas.

Kas Billy Graham girdėjo kalbant, sako, kad jis nėra ypatingas aukašauris, bet jis kalba gerai, moka vaidinti, žino, kas vidutiniš- kų žmonių labiausia veikia.

To dėl jis ir savo pamokslams pasirenka tokią medžiagą, kuri kartais nelabai skiriasi nuo Lietuvoje gir- dėtų pamokslininkų. Kartais ji yra labai paprasta, bet, matyti, eilinį žmonių vei- kianti. Štai jis piešia jau 2,000 metų pragare degan- cių žmonių vaizdą ir dide- liu aktorius sugebėjimu savo veide išreiškia tų ne- laimingųjų išgastį ir kan- čias. Jis žiūri žemyn, į es- trados papėdę, lyg ten pa- čioj apačioj jis matytų besi- rangančius neapsakomose kančiose pasmerktuosius.

Be šiais naujoviskais lai- kais vienu iškalbingumu ir evangelisto Graham biznis neturėtų pasisekimo. Šian- dien amerikietis ir pas Die- vą nebeturi eiti senu keliu pėsčias. Jis ir ten nori grei-čiau Cadillac'ą pasikinkęs nudumti.

To dėl ir Graham pamokslais rūpinasi naujoviskais biznio pagrindais sukurta organizacija — Billy Graham Evangelic Association, Inc., kurios centras yra Minneapoli miesto. Ten nuolat dirba 125 tarnautojai ir New Yorke skyriuje 35 tar- nautojai. Jie veltui, aišku, nesėdi, jie turi pakankamai darbo. Jie viską numato, paruošia, kad evangelisto pamokslai ko geriau pasi- sektų.

Be reklamos šiandien joks biznis šiame krašte neima- nomas. Be jos negali apsiei- ti ir "dangiškas biznis". To dėl ir Graham organizacija nesigali lėšų "dirvos pa- ruošimui" per spaudą, radi- ją, televiziją.

Evangelistas kasdien ga- na 10-15,000 laiškų, daug- ma jų su didesne ar mažesne auka. Rašantieji laiškuose išreiškia kas jiems guli ant širdies ir prašo patarimo. Aštuonios sekretorės skaito tuos laiškus ir pabraukia svarbiausius žodžius, kurie išreiškia pagrindinę laisko mintį.

Pagal tas pagrindines mintis automatinės masinos pensija, jau iš 40 jau iš anksto paruoštų pavyzdžių, kuris ir pasiūniamas pata- rimo prašančiam.

JAU RUOSIAMAS SPAUDAI KELEIVIO KALENDORIUS 1958 metams

Kviečiame užsisakyti mūsų kalendorių 1958 me- tam. Kalendoriuje bus apie 100 puslapių visokių skaitymų ir plati kalendorinė dalis.

Kalendoriuje bus įvairių informacijų, naudingų patarimų, eilių, juokų, atsiminimų ir kitokių įdomių ir naudingų dalykų.

Nežiūrint kad viskas brangsta, "Keleivio" kalendo- riaus kaina lieka ta pati — 50 centų. Prašome jį užsi- sakyti. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"
636 East Broadway
So. Boston 27, Mass.

Kaip matote, New Yorke Graham pamokslai turi di- delį pasisekimą, nes ir čia buvo pasiruosta jiems labai kruopščiai. Net atskiras or- ganizacijos skyrius buvo at- idarytas. Visos pamokslų smulkmenos buvo numaty- tos ir pagrindiniai išnagri- nėtos.

I tuos pamokslus žmonės iš tolimesnių vietovių atve- žami tam tyčia parūpin- tuose autobusuose. Didelis būrys "patarėjų" ateina į pamokslus ir padeda klau- sytojams "atsiversti". Visi tie "patarėjai" yra išėję tam tikrus kursus ir gerai moka Bibliją.

Pamokslų išpūdingumui padidinti yra organizuotas 1,500 dainininkų choras, ku- ris gieda giesmes.

Skačiuojama, kad vien per mėnesį New Yorke Gra- ham pamokslų pasiklausyti atėjo apie 1 milijonas žmo- nių, iš kurių per porą dešim- čių tūkstančių "atsivertė prie Dievo". Bet tik šitokie vaisiai Graham organizaci- jos nepatenkinti. Ji turi ge- resnių. Spėjama, kad per metus ji surenka ne mažiau kaip 2 milijonus dolerių. Pats pamokslininkas Gra- ham yra tos organizacijos tarnautojas ir gauna per me- tus algos \$15,000.

R. M.

SKUBETI NESVEIKA

Važiuojant per valandą 60 mylių greičiu, sunaudo- jama 40% daugiau gazo, 50% daugiau alyvos, o pa- dangos nusidėvi daugiau kaip dvigubai, negu važiuo- jant 50 mylių greičiu.

Tai kam taip skubėti, jei tas ir kišenei nesveika ir daug daugiau pavojinga ne- laimingo atsitikimo atve- ju?

Tai turėtų atsiminti visi vairuotojai ypač šį savait- galį, kada keliuose judės daug daugiau mašinų negu paprastai.

ADVOKATŲ IR DAKTARŲ UZDARBIAI

Neseniai įvykusiame Ame- rikos advokatų suvažiavime buvo padarytas pranešimas apie advokatų uždarbius.

Pasak pranešėją, 1929 metų advokato uždarbio vi- durkis buvo \$5,534, o dak- taro \$5,224, dantų daktaro \$4,267.

O dabar metinio daktaro uždarbio vidurkis yra \$14,432, advokato — \$8,730, dantų gydytojo \$7,820.

Kitaip sakant, nuo 1929 metų advokato uždarbis pa- kilo tik 58%, o gydytojo 157 nuosimčius.

MIRĖ 156 M. SENIS

Rio de Janeiro (Brazili- joje) mirė 156 metų senis Manuel Rodrigues. Jo am- kuris ir pasiūniamas pata- rimo prašančiam.

